

**ŠTÁTNY VETERINÁRNY A POTRAVINOVÝ
ÚSTAV BRATISLAVA**

**ROZBOR ČINNOSTI
ZA ROK 2005**

BRATISLAVA, JANUÁR 2006

Obsah

1.	Identifikácia organizácie	3
2.	Poslanie a strednodobý výhľad organizácie	4
2.1.	Stručná charakteristika organizácie	4
2.2.	Predmet činnosti ŠVPÚ Bratislava	5
3.	Charakteristika kontraktu organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie v súvislosti s úlohami štátneho dozoru a kontroly	8
4.	Činnosť organizácie a jej náklady	10
5.	Rozpočet organizácie	43
6.	Personálne zabezpečenie	49
6.1.	Vedúci pracovníci	49
6.2.	Organizačná schéma ŠVPÚ Bratislava	50
6.3.	Organizačné členenie ŠVPÚ	51
6.4.	Zvyšovanie a udržiavanie odbornosti	52
7.	Ciele a prehľad plnenia	56
8.	Hodnotenie a analýza vývoja organizácie	59
9.	Hlavná skupiny užívateľov výstupov	60

1. Identifikácia organizácie

Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava je špecializovanou organizáciou na vykonávanie odborných veterinárnych činností a poskytovania služieb laboratórnej diagnostiky a skúšania v oblasti hygieny potravín, hygieny chovu zvierat a ekológie v zmysle zákona NR SR č. 488/1998 Z.z. o veterinárnej starostlivosti, v znení neskorších zmien a predpisov a Zákona o potravinách 152/1995 Z.z. v znení neskorších zmien a predpisov.

Rozhodnutím ministra pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 2079/1993-100 zo dňa 21.6.1993 bol s účinnosťou od 1. júla 1993 zmenený spôsob hospodárenia organizácie Štátneho veterinárneho ústavu Bratislava z rozpočtovej na príspevkovú organizáciu.

Adresa: **Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava**
Botanická ulica, číslo 15
842 52 Bratislava 4
Telefón: 60258 111, Fax: 65427 461
<http://www.svuba.sk>, e-mail: svuba@svuba.sk

Zriaďovateľ: Ministerstvo pôdohospodárstva SR

Riaditeľ ŠVPÚ: **MVDr. Kamil Boleček**
Telefón: 60258 112, Fax: 65427 461
e-mail: kbolecek@svuba.sk

Námestník riaditeľa pre
odbornú činnosť: **MVDr. Pavol Štefánik**
Telefón: 60258 224, Fax: 65427 461
e-mail: stefanik@svuba.sk

Vedúci odboru ekonomiky
a vnútornej správy: **Ing. Ján Drobný**
Telefón: 60258 113, Fax: 65427 461
e-mail: jandrobny@svuba.sk

2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

Stručná charakteristika organizácie

Štátny veterinárny a potravinový ústav bol založený v roku 1939. Vznikol z rozhodnutia vtedajších najvyšších zákonodarných a exekutívnych orgánov. Podnetom pre vznik bola naliehavá potreba riešiť nákazovú situáciu v populácii hospodárskych zvierat – ochorenia spôsobujúce vážne národohospodárske straty a v neposlednej miere i dôležitú problematiku, ktorú predstavujú ochorenia prenosné zo zvierat na ľudí – tzv. antropozoonózy.

Náplňou činnosti ústavu bola diagnostika nákaz a problematika hygieny potravín, hygieny krmív, vody a iných komodít.

Počas celého obdobia existencie Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu Bratislava (ŠVPÚ Bratislava) sa jeho pracovníci významnou mierou podieľali na tlmení a likvidácii mnohých závažných nákazlivých ochorení (tuberkulóza, brucelóza a leukóza hovädzieho dobytku, mor hydiny, mor ošípaných atď.).

Forma účasti ŠVPÚ v tejto oblasti je veľmi široká. Ústav zabezpečuje v spolupráci s ostatnými zložkami veterinárnej starostlivosti výkon laboratórnej diagnostiky v celom rozsahu, ale aj priamu klinicko - depistážnu činnosť v teréne – v ohniskách nákaz, vypracováva analýzy epizootologickej situácie, participuje na projektoch ozdravovacích programov a má bezprostrednú účasť na ich konkrétnej realizácii.

Z pôvodného pracoviska v Bratislave sa postupne vytvorila sieť diagnostických pracovísk dodnes zabezpečujúca odborné úlohy pre celé územie Slovenska.

Rozhodnutím ministra pôdohospodárstva Slovenskej republiky Pavla Koncoša č. 917/2002-920/162 z 14.5.2002 došlo k zmene názvu Štátneho veterinárneho ústavu Bratislava na Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava. Súčasťou rozhodnutia je zriaďovacia listina.

Minister pôdohospodárstva Slovenskej republiky dňa 1.7.2002 schválil nový štatút Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu, ktorým sa rozširuje predmet činnosti o vyšetrovanie surovín a potravín rastlinného pôvodu na zdravotnú bezchybnosť.

Dňa 1.8.2002 došlo k splynutiu ŠVPÚ Bratislava so Skúšobným laboratóriom Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR, so sídlom na Priemyselnej ul. č. 4, Bratislava (bývalé laboratóriá Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej inšpekcie).

Strednodobý výhľad organizácie:

- Rozšíriť a skvalitniť niektoré činnosti ústavu aj stavebnými aktivitami – rekonštrukcia existujúcich priestorov a prístavba nových priestorov tak, aby bolo možné zjednotiť všetky činnosti „pod jednu strechu“.
- Podľa požiadaviek odberateľov našich služieb rozširovať rozsah vyšetrení najmä v oblasti analýz rezíduí pesticídov, mykotoxínov, alergénov, GMO (geneticky modifikovaných organizmov). Všetky novo zavedené zvalidované metódy následne akreditovať.
- Rozširovať kontakty s národnými referenčnými laboratóriami Európskej únie.
- Poskytovať možnosti stáží odborným pracovníkom na vybratých pracoviskách za účelom zavádzania nových metód.

Predmet činnosti ŠVPÚ Bratislava

Predmetom činnosti je hlavne vykonávanie laboratórnej diagnostiky a skúšania na území Slovenskej republiky metódami a za podmienok uvedených vo všeobecne záväzných právnych predpisoch o veterinárnej starostlivosti a kontrole potravinových reťazcov a plnenie úloh vyplývajúcich z rozhodnutí Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR.

ŠVPÚ Bratislava vykonáva sérologické, virologické, parazitologické, mykologické, bakteriologické, patologicko-anatomické, molekulárno-biologické a toxikologické skúšky biologických materiálov a diagnostikovanie príčin ochorení a hynutí zvierat, ako aj organoleptické, mikrobiologické, chemické a molekulárno-biologické skúšky potravín, krmív a krmných komponentov živočíšneho a rastlinného pôvodu, tabaku, tabakových výrobkov a vody.

Výkon týchto skúšok vyplýva zo Zákona o veterinárnej starostlivosti a Zákona o potravinách. Všetky uvedené skúšky má ŠVPÚ Bratislava akreditované Slovenskou národnou akreditačnou službou (SNAS). Tieto skúšky vykonáva pre potreby štátneho veterinárneho a potravinového dozoru, ako aj pre potreby fyzických a právnických osôb.

Vo svojich hlavných činnostiach Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava zabezpečuje:

- plnenie úloh na úseku veterinárnej starostlivosti o zdravie zvierat formou diagnostiky pôvodcov chorôb a hynutia zvierat a diagnostiky zoonóz, ako aj ich monitorovania,
- objasňovanie príčin produkčných a reprodukčných porúch, kontrolu dedičnosti zdravia

na úseku genetickej prevencie,

- úlohy monitorovania chorôb zvierat a úlohy prevencie chorôb,
- spoluprácu pri registrácii liečiv,
- skúšanie potravinárskych surovín a potravín na zdravotnú neškodnosť a výživnú hodnotu,
- vykonáva certifikáciu osôb v oblasti senzorického posudzovania potravinárskych a poľnohospodárskych výrobkov a senzorického posudzovania vín
- skúšanie krmív živočíšneho a rastlinného pôvodu na zdravotnú neškodnosť a výživnú hodnotu,
- ekologickú diagnostiku na ochranu životného prostredia, rozборы škodlivín životného prostredia,
- skúšanie vôd použitých v potravinárskej a poľnohospodárskej výrobe,
- odbornú diagnostickú činnosť pri hodnotení a kontrole účinnosti dezinfekcie chovov, zariadení na výrobu, skladovanie a prevoz potravín, surovín a krmív,
- spoluprácu pri vývoji a technologickej realizácii liečiv s právnickými subjektami,
- odbornú konzultačnú a poradenskú službu s vypracovaním odborných stanovísk, štúdií a expertíz,
- odborné vedecké podujatia, študijné pobyty doma a v zahraničí pre zamestnancov ústavu, odbornú prax študentov, škôl a univerzít s príbuzným odborným zameraním,
- v referenčných laboratóriách špeciálnu činnosť v súlade s rozhodnutím Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR,
- dodržiavanie hospodárskej disciplíny a vedenie národohospodárskej evidencie podľa platných predpisov, generálne opravy zvereného majetku a materiálno-technické zásobovanie,
- uzatváranie zmlúv, vnútroústavnú kontrolu a príslušné ekonomické rozборы vo vzťahu k hlavnej činnosti ústavu,
- úlohy veterinárnej starostlivosti na úseku obrany štátu,
- zavádzanie nových laboratórnych metodík a postupov do praxe,
- sledovanie informácií v určenej špecializácii,
- spracovávanie ročných prehľadov formou surveillance,
- poskytovanie konzultácií, stáží a prednášok zo špecializovanej problematiky,
- spoluúčasť pri výkone previerok špecializovaných činností v agropotravinárskom komplexe podľa platných metodík,

- spoluúčasť pri riešení závažných zverozdravotných problémov v chovoch hospodárskych zvierat,
- plnenie úloh v rámci špecializácie z poverenia nadriadených, ako aj vyžiadania z ostatných inštitúcií prislúchajúcich agrokomplexu.

3. Charakteristika kontraktu organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie v súvislosti s úlohami štátneho dozoru a kontroly

Všeobecné zásady organizácie a hospodárenia

- 1) ŠVPÚ Bratislava je štátna príspevková organizácia, odborne začlenená do riadiacej pôsobnosti Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR
- 2) ŠVPÚ Bratislava svoju činnosť zabezpečuje s finančnými prostriedkami získanými v rámci dodávateľsko odberateľských vzťahov právnickými a fyzickými osobami, prípadne s mimoriadnym účelovým príspevkom ŠVPS SR. Riadi sa pri tom platnými predpismi o hospodárení v príspevkových organizáciách. Dbá o to aby finančné prostriedky boli vynakladané a používané čo najhospodárnejšie a najúčelnejšie.
- 3) ŠVPÚ Bratislava hospodári podľa svojho schváleného rozpočtu nákladov, výkonov a hospodárskeho výsledku. Jeho rozpočet zahŕňa tiež príspevky z rozpočtu zriaďovateľa, prostriedky vlastných fondov, prostriedky prijaté od iných subjektov a prostriedky poskytnuté zo štátneho rozpočtu.
- 4) ŠVPÚ Bratislava zo svojho rozpočtu uhrádza prevádzkovú činnosť, opravy a údržbu základných prostriedkov, ako aj na investície a nákup iného hmotného majetku. V prípade, že tieto potreby z objektívnych príčin nestačí uhrádzať z vlastných zdrojov tvorby, zriaďovateľ prispieva na úhradu jeho prevádzky a investičnej činnosti.
- 5) Výška príspevku a jeho čerpanie v priebehu roku sú viazané predovšetkým na jednotku výkonu, ktorú určí zriaďovateľ po dohode s Ministerstvom financií SR. Ak nie je príspevok viazaný na jednotku výkonu, je organizácia oprávnená čerpať príspevok do určeného limitu. Príspevok nezahŕňa výdavky na úlohy v rámci veterinárnej prevencie a ochrany zdravia zvierat a potravinového dozoru, ktoré sú pridelené cez rozpočet ŠVPS SR.

- 6) Zriaďovateľ stanovuje ŠVPÚ Bratislava taktiež účelový príspevok na vybrané a schválené investičné akcie. V prípade, že doba realizácie presahuje rozpočtový rok príspevok je jednorázovo – účelový. Ak pri realizácii akcie dôjde k úspore investičných nákladov (nie v dôsledku zmeny projektu) alebo k prekročeniu rozpočtových nákladov, určený účelový príspevok sa obyčajne nemení.

- 7) ŠVPÚ Bratislava môže vykonávať vedľajšiu hospodársku činnosť nad rámec svojej hlavnej činnosti pre ktorú bol zriadený, s podmienkou, že plní všetky úlohy určené zriaďovateľom a že prostriedky získané touto činnosťou využíva na skvalitňovanie služieb poskytovaných v oblasti hlavnej činnosti. Riadi sa pri tom platnými právnymi predpismi.

4. Činnosť organizácie a jej náklady

ŠVPÚ Bratislava zabezpečuje veterinárnu laboratórnu diagnostiku v intenciách požiadaviek Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR a príslušných krajských a regionálnych veterinárnych správ:

KVPS Bratislava - RVPS Bratislava
- RVPS Senec

KVPS Trnava - RVPS Trnava
- RVPS Galanta
- RVPS D. Streda
- RVPS Senica

KVPS Trenčín - RVPS Trenčín

v celom rozsahu požiadaviek veterinárnej laboratórnej diagnostiky.

Zároveň zabezpečuje špeciálnu diagnostiku v rámci KCM (koordinovaný cielený monitoring), MSK (monitoring spotrebného koša), MLZ (monitoring lovej zveri), a špeciálnych vyšetrení pre spádovú oblasť:

KVPS Nitra - RVPS Nitra
- RVPS Šaľa
- RVPS Levice
- RVPS N. Zámky
- RVPS Topoľčany
- RVPS Komárno

KVPS Trenčín - RVPS Nové Mesto n. Váhom

Vyšetrovanie surovín rastlinného pôvodu na zdravotnú bezchybnosť pre:

KVPS Bratislava - RVPS Bratislava
- RVPS Senec

KVPS Trnava - RVPS Trnava
- RVPS Galanta
- RVPS D. Streda
- RVPS Senica

KVPS Trenčín	-	RVPS Trenčín
	-	RVPS Nové Mesto n. Váhom
KVPS Nitra	-	RVPS Nitra
	-	RVPS Šaľa
	-	RVPS Levice
	-	RVPS N. Zámky
	-	RVPS Topoľčany
	-	RVPS Komárno

Pre všetky RVPS, na území SR poskytuje servis v špecializovaných činnostiach ako je:

- vyšetrenia rezíduí pesticídov
- vyšetrenia nitrózoamínov
- vyšetrenia tabakových výrobkov
- autenticita medu a liehu

ŠVPÚ Bratislava poskytuje veterinárne diagnostické služby aj pre súkromných veterinárnych lekárov v rozsahu ich požiadaviek. Rozširuje sa diagnostika ochorení u drobných a spoločenských zvierat.

ŠVPÚ Bratislava poskytuje veterinárne diagnostické služby aj podnikateľským subjektom formou analýz potrebných pre výstupnú kontrolu hlavne zdravotnej bezchybnosti potravín, krmív i kontroly zdravia zvierat.

ŠVPÚ Bratislava prostredníctvom svojich referenčných laboratórií a Národných referenčných laboratórií poskytuje služby pre ostatné ŠVPÚ a ŠVÚ, pričom tieto jeho laboratóriá sú úzko prepojené na príslušné referenčné laboratóriá EÚ, vid'. „Činnosť referenčných laboratórií“.

Rozpočtová položka	Skutočnosť 2004	Skutočnosť k 31.12.2005	% 2005/2004
výkony celkom vrátane príspevku	87 421	77 526	88,68
náklady celkom	87 348	77 498	88,72
z toho: spotrebované nákupy	23 261	22 091	94,97
služby	8 695	6 280	72,23
osobné náklady	40 884	38 595	94,40
v tom: mzdy + OOV	29372	28045	95,48
záonné poistenie	11512	10550	91,64
Odpisy	13 579	9 806	72,21
ostatné náklady	929	726	78,15
Zisk	73	28	29,32

V rámci poskytnutých služieb priamo v prevádzkach poľnohospodárskych závodov zasahovali nasledovné oddelenia:

- oddelenie patologickej morfológie a diagnostiky besnoty   46   zásahov   v
- teréne
- oddelenie bakteriológie   40   zásahov   v
- teréne
- oddelenie parazitológie   5 -   zásahov
- v teréne
- laboratórium klinickej diagnostiky   17   zásahov
- 5 -   v teréne
- oddelenie chémie a toxikológie   3 -   zásahy v teréne

Činnosť organizácie v oblasti akreditácie

Ešte na začiatku roka 2005 mal náš ústav tri samostatné platné osvedčenia o akreditácii podľa STN EN ISO/IEC 17025 – „Všeobecné požiadavky na kompetentnosť skúšobných a kalibračných laboratórií“, pre tri pracoviská, s tromi samostatnými Príručkami kvality:

- Odbor epizootológie S 069
- Odbor hygienických disciplín a aplikovanej ekológie S 127
- Detašované skúšobné laboratórium Priemyselná S 105

V priebehu roku sa nám podarilo postupne zlúčiť jednotlivé pracoviská a príručky kvality, tak, že k dnešnému dňu máme jedno spoločné **Osvedčenie o akreditácii (číslo S 127), podľa už novej normy STN EN ISO/IEC 17025:2005**. Toto Osvedčenie, ako aj Príručka kvality zahŕňa prakticky všetky laboratórne pracoviská ústavu, vrátane oddelenia chromatografie, ktoré sa ešte zatiaľ nachádza na Priemyselnej. Tento proces si vyžiadal päť auditov SNAS (Slovenská národná akreditačná služba), ktoré sme úspešne absolvovali v priebehu roku 2005. V rámci výkonu týchto auditov sme zároveň zakreditovali celý rad nových skúšok.

Očakávame, že celý tento proces zjednocovania prinesie v budúcnosti značnú finančnú úsporu.

V roku 2005 sme sa venovali aj ďalšej významnej aktivite a to akreditácii Certifikačného orgánu pre certifikáciu osôb vykonávajúcich senzorické posudzovanie potravinárskych a poľnohospodárskych výrobkov.

Na oddelení senzorickej analýzy sa od roku 1972 na základe uznesenia vlády SSR č. 3365/72 OZ z 20.3.1972 vykonávajú senzorické skúšky posudzovateľov potravín. Táto činnosť nebola akreditovaná. V priebehu roku 2005, po absolvovaní dvoch svedeckých posúdení a akreditačného auditu SNAS, sa nám podarilo ukončiť proces akreditácie Certifikačného orgánu. Oblasť akreditácie Certifikačného orgánu je nasledovná:

- certifikácia osôb pre senzorické skúšky potravinárskych a poľnohospodárskych výrobkov
- certifikácia osôb pre senzorické skúšky vína

Certifikačný orgán je akreditovaný podľa **STN EN ISO/IEC 17024 „Všeobecné požiadavky na orgány vykonávajúce certifikáciu osôb“**, č. osvedčenia 050/O-011

V roku 2006 nás čaká reakreditácia Skúšobného laboratória, lebo platnosť Osvedčenia o akreditácii končí 30.1.2007.

Ďalšie plány súvisiace s akreditáciou sú uvedené v „Cieľoch kvality Skúšobného laboratória na rok 2006“ a v „Cieľoch kvality Certifikačného orgánu na rok 2006“

Skúšobné laboratórium:

Oddelenie parazitológie a mykológie

- Vypracovať nové ŠPP na diagnostiku krvných filárií
- Aktualizácia ŠPP PAR č.8 – Vyšetrenie na *Trichinella spiralis* v zmysle nariadenia Komisie (ES) č. 2075/2005

Oddelenie patológie

- Zakreditovať pitevné metódy na zistenie príčin úhynu cicavcov a vtákov

Oddelenie senzorickej analýzy

Rozšírenie činnosti oddelenia o organizovanie a zabezpečovanie odborných externých školení v oblasti senzorickej analýzy na rôzne komodity

Útvár riadenia kvality

- Zlepšiť systém monitorovania meracích procesov pri kvantitatívnych skúškach využívaním regulačných diagramov, sledovaním trendov a následného určovania konfirmačných intervalov
- Sledovanie zmien uverejňovaných vo Vestníkoch ÚNMS SR, týkajúcich sa činnosti ústavu

Oddelenie serológie

- Otestovať ELISA súpravu *Toxoplasma gondii* u mačiek a zaviesť do laboratórnej praxe

Oddelenie virológie

- Validovať a akreditovať ELISA metódy na diagnostiku alergénov - vaječný bielok, beta - laktoglobulín, lieskové orechy, arašidy, gliadín.

Oddelenie bakteriológie

- Zúčastňovať sa testov EQAS, organizovaných EÚ - CRL Salmonella Bilthoven
- Udržiavať referenčné kmene požadované na testovanie kvality práce
- Pravidelne vykonávať interné skúšky kvality –IQAS

Oddelenie chromatografie

Podľa dlhodobého plánu EÚ na zavádzanie stanovení rezíduí pesticídov, rozšíriť multireziduálnu metódu

Oddelenie chémie a toxikológie

stanovenie Zearalenonu, DON a Fumonizínu metódou HPLC

Oddelenie hygieny potravín

Doakreditovať metódy:

- stanovenie kreatinínu v mäsových výrobkoch
- k. citrónová, k. jablčná v džúsoch
- dôkaz baktérií rodu *Listeria monocytogenes* na prístoji VIDAS
- dôkaz baktérií rodu *Salmonella* sp na prístoji VIDAS
- *Escherichia coli* O 157

Oddelenie detekcie cudzorodých látok

Zvalidovať a akreditovať metódy na stanovenie:

- Sudánových farbív (LC/MS/MS) SUDAN I, SUDAN II, SUDAN III, SUDAN IV, PARA RED, SUDAN RED G, SUDAN RED 7B
- pesticídov (10 analytov) – rastlinné komodity: Aldicarb -3 analyty, Methomyl + Thiodicarb, Carbofuran + 3-OH Carbofuran, Pirimicarb + Desmethyl Pirimicarb,

Imidacloprid

- rezíduí veterinárnych liečiv zo skupiny NSAID_s (diclofenac, vedaprofen) (GC/MS)

Rozšíriť metódu na stanovenie:

- pesticídov (rastlinné komodity) o ďalších 11 analytov a pripraviť na akreditáciu
- polyaromatických uhlíkov na 16 analytov – pripraviť na akreditáciu
- sulfonamidov na 15 analytov - pripraviť na akreditáciu
- stanovenie pesticídov (živočíšne komodity) o ďalšie 3 analyty (GC, GC/MS)

Zvalidovať metódu na stanovenie ftalátov (DBP, DEHP) pre komoditu ryby

Oddelenie fyzikálnochemických analýz

- Stanovenie % obsahu kyseliny laurovej v kokose
- Stanovenie zrnitosti mlynských výrobkov z obilia – pšeničná múka, pšeničná krupica, ražná múka, kukuričná múka
- Stanovenie kyseliny glutamovej enzymaticky
- Stanovenie absorpčného koeficientu K 232, K 270 u olivových olejov
- SO₂ – doplnenie validačných charakteristík podľa normy STN EN 1988 – 1
- Rozšírenie komodity u kontrolovaného znaku cukry o sušené mliečne zmesi - doplniť položku č. 231
- Rozšírenie analytu popol o mäsové výrobky

Certifikačný orgán pre certifikáciu osôb vykonávajúcich senzorické posudzovanie potravinárskych a poľnohospodárskych výrobkov:

- Úspešné ukončenie procesu akreditácie Certifikačného orgánu Slovenskou národnou akreditačnou službou
- Sprevádzkovať www stránky Certifikačného orgánu na internetovej stránke ústavu
- Rozšírenie činnosti Certifikačného orgánu o organizovanie a zabezpečovanie odborných externých školení v oblasti senzorickej analýzy na rôzne komodity
- Účasť na všetkých vzdelávacích aktivitách v oblasti senzorickej analýzy, ktoré ponúka IVVL Košice v pláne senzorických školení na rok 2006
- Účasť na všetkých vzdelávacích aktivitách, ktoré ponúkajú iné organizácie a súvisia s oblasťou certifikácie osôb (napr. SMÚ)
- Každému kandidátovi o certifikáciu dať vyplniť dotazník spokojnosti zákazníka

Publikačná činnosť pracovníkov ŠVPÚ Bratislava:

- Bakoss P., Macháčová E., Kontrošová S., **Hudecová H.**, Krištofík J.: Surveillance zoonóz Leptospirózy v SR 2005
- Guryčová D., **Gacíková E.**, Štefančíková A: Premorenie hospodárskych a domácich zvierat s P. tularensis na západnom Slovensku
- „The Activities of NRL for Salmonella of the Slovak Republic on matrices and follow-up on Proficiency Testing“, **Škarková A., Sásik M.**, Workshop Bilthoven 2005

- „Characterization of Salmonella enterica serovar Typhimurium strains of veterinary origin by molecular typing methods“, Mikasová E., Drahovská H., Szemes T., Kuchta T., Karpíšková R., **Sásik M.**, Turňa j., Veterinary Microbiology 109 (2005) 113-120
- „Surveillance salmonel“Prehľad výskytu zo zvierat, **Škarková A.**, ŠVPS SR, 2004
- „Salmonelóza a ozdravovací program hydiny od salmonelových infekcií“, **Gašpar G.**, Roľnícke noviny, 2005
- „Antibiotická rezistencia u salmonel“, **Sásik M.**, Roľnícke noviny 2005
- „Rezíduá pesticídov v potravinách“, **RNDr. Ďurčanská** – Roľnícke noviny, Veterinárstvo 2005
- „Problematika dirofilariózy“, **MVDr. Beladičová V.**, **Mgr. Valentová D.** – Veterinary Parasitology, Veterinárství, Infovet, Pes a mačka, Roľnícke noviny
- „Autenticita potravín a možnosti jej diagnostiky“ **Ing. Pigošová**, Roľnícke noviny
- „Plesne a mykotoxíny ako príčina znehodnotenia poľnohospodárskych plodín“, **Ing. Vojsová Y.**, **MVDr. Beladičová**, Roľnícke noviny

Aktívna prednášková činnosť a účasť na workshopoch

Pracovníci ústavu v roku 2005 vykonali nasledovné externé prednášky a aktívne sa zúčastnili na:

- jún 2005 – účasť na workshope o rezíduách pesticídov všeobecne - Kolín, Nemecko
- 2.-4.11.2005 RNDr. Ďurčanská – Praha –seminár o rezíduách pesticídov
- 12-13.12.2005 RNDr. Ďurčanská –účasť na European Pesticide Residues Workshop vo Švédsku
- okt. 2005 – Ing. Tóthová - Míting zástupcov štátnych laboratórii pre tabak a tabakové výrobky v ISPRES Taliansko
- Ing. Vojsová - Aktívna účasť na prezentácii Joint Research Centre (Round Table JRC Slovak Republic)
- „CRL – Salmonella workshop IX“, Bilthoven , Holandsko – MVDr.Ing. Sásik M.
- „Drúběž 2005“, 32.česká hydínárska konferencia s medzinárodnou účasťou, Brno, ČR – MVDr. Škarková A., MVDr. Gašpar G.
- „Fagotypizácia SE a STM“, Legnaro, Taliansko - MVDr. Škarková A., MVDr.Ing. Sásik M., MVDr. Gašpar G.

- „European Food safety phare project /2004/ 082-863-201“, Legnaro, Taliansko – MVDr. Gašpar G.
- „Školenie inšpektorov zdravia KVPS a RVPS v SR – Základný prieskum výskytu salmonely v kŕdľoch brojlerov Gallus gallus v SR“, KVPS Nitra, KVPS Banská Bystrica, KVPS Košice, - MVDr.Škarková A., MVDr. Gašpar G.
- „Zdravie zvierat – Aktuálna problematika v chovoch včiel – Diagnostika bakteriálnych ochorení včelieho plodu“, Košice – aktívna účasť- prednáška – MVDr. Škarková A.
- „Porada vedúcich oddelení bakteriológie ŠVPÚ a ŠVÚ“, Bratislava – MVDr. Škarková A., MVDr. Gašpar G., MVDr. Ing. Sásik M.
- Zoonózy, ich pôvodcovia a vektory, MVDr. Gacíková, Smolenice, 4-6. apríla 2005
- Aktuálne problémy humánnej parazitológie, MVDr. Gacíková, LF UK Bratislava, 28.11.2005
- Diagnostika nádorových ochorení, MVDr. Štefánik, Univerzita veterinárneho lekárstva Košice (UVL), Katedra patologickej morfológie
- „Problematika dirofilariózy“, MVDr. Beladičová V., Mgr. Valentová D. - Veterinárny kongres – Vysoké Tatry,
- Aktuálne otázky humánnej parazitológie – MVDr. Beladičová V., Mgr. Valentová D LFUK Bratislava, Odborný seminár IVVL Košice - Pieniny, Interný seminár ŠVPÚ Bratislava
- MVDr. Šedivá - Workshop – Alergény v potravinách, 20.10.2005, Viedeň
- MVDr. Šedivá, MVDr. Šlezárová, Ing. Vojsová, Ing. Fašiangová - European food safety, Phare project /2004/ 082-863-201, 17.-19.3.2005, Padova, Taliansko
- Ing. Fašiangová, MVDr. Kazarková - SENZORICKÉ POSUDZOVANIE MASA A MASOVÝCH VÝROBKOV - 10 – 11.5 2005 Košice
- Ing. Fašiangová, MVDr. Kazarková, Ing. Kovárová, MVDr. Šlezárová - HYGIENA ALIMENTORUM XXVI – Kvalitatívne ukazovatele mäkkých mäsových výrobkov, 25 – 27.05.2005 Štrbské Pleso, postery: - a) meranie a_w hodnoty v TTO a v TTN (trvanlivé tepelne opracované a neopracované salámy)
  - b) kvalitatívne ukazovatele vo vybratých
TTO
- MVDr. Šlezárová, Ing. Fašiangová – „Cudzorodé látky v požívatinách“ Štrbské pleso 5. – 6. 11.2005 – Cudzorodé látky v produktoch rybného priemyslu a súvisiaca legislatíva

- Ing. Fašiangová, MÍTING EXPERTOV PRE VAJCIA A HYDINU - Komisia EU, CRL EU – Ringstat – Kodaň
- Ing. Fašiangová, MVDr. Kazarková SENZORICKÉ POSUDZOVANIE HYDINY A HYDINOVÝCH VÝROBKOV - IVVL Košice - 1. – 2.12.2005 Košice

Spolupráca s ostatnými organizáciami a poradenská činnosť

- Katedra molekulárnej biológie PFUK, Bratislava – RNDr. H. Drahovská
  - spolupráca pri genetickej identifikácii salmonel a ich vlastností
- Úrad verejného zdravotníctva, Bratislava - Ing. Z.Sirotná, MUDr. Z.Krištúfková, MUDr. D.Gavačová - spolupráca pri monitorovaní salmonel
- Centrum hygieny potravinových reťazcov, SZÚ Praha, pracovisko Brno – MVDr. R.Karpíšková, Ph.d. - spolupráca pri fagotypizácii Salmonella Typhimurium
- Štátny veterinárny ústav, Praha – MVDr. I.Bernardyová - spolupráca pri výmene skúseností vykonávaných činností na národnej úrovni
- Krajský policajného zboru pri odhalovaní kriminality v súvislosti s prípadmi nelegálneho obchodovania so zvieratami chránenými CITES
- Univerzita veterinárneho lekárstva v Košiciach, VSV V Brne - odbornú prax poslucháčov, Stredná veterinárna škola MVDr. V. Jakyho - praktická výučba žiakov
- Parazitologický ústav VŠV v Brne s Prof. V. Svobodovou, problematika dirofilárií
- ŠVPS SR - na vytváraní novej smernice EÚ pre vyšetovanie mäsa na trichinely (NARIADENIE KOMISIE (ES) č. 2075 z 2005) a s EFSA (European Food Safety Authority)
- sme členmi Slovenskej parazitologickej spoločnosti, Slovenskej mykopatologickej a Slovenskej mykologickej spoločnosti
- Aktívne spolupracujeme s Univerzitou veterinárskeho lekárstva v Košiciach, Lekárskou fakultou UK v Bratislave (Doc. Renáta Holková, Dr. Nasir Jalili), Prírodovedeckou fakultou UK v Bratislave (Prof. Jozef Halgoš, Doc. Ľudovít Kocian, Doc. Ladislav Krumpál), Zoologickým ústavom SAV (Mgr. Veronika Tarageľová), HAPL v Bratislave (Dr. František Ondriska), Krajským oddelením

ochrany prírody v Banskej Bystrici (Dr. Michal Adamec) a Katedrou zoológie Univerzity v Krakowe.

- Oddelenie parazitológie vypracovalo 2 posudky pre Agentúru pre vedu a výskum. V súčasnosti sa podieľa na vývine novej vakcíny proti Malassezia spolu s Bioveta, Ivanovice na Hané. Je školiteľom 1 diplomovej a 2 prác ŠVOČ.
- Oddelenie hygieny potravín spolupracovalo na diplomovej práci „Stanovenie a_w hodnoty v sušenom surovom mäse“
- spolupráca s Poľnohospodárskou platobnou agentúrou, v sledovaní kvalitatívnych ukazovateľov mliečnych a mäsových výrobkov, potravín a surovín rastlinného pôvodu, pre potreby preplácania náhrad pri vývoze do tretích krajín.
- Počas roka pracovníci oddelenia hygieny potravín poskytovali poradenskú službu a konzultácie osobne a telefonicky s výrobcami, dovozcami, inšpektormi veterinárnej služby a pracovníkmi verejnoprávnych médií a tlače
- Poskytovanie poradenskej služby pracovníkom oddelení krmív ŠVPÚ, privátnym veterinárnym lekárom a pracovníkom zaoberajúcich sa výrobou a distribúciou krmív
- ŠVPS Bratislava, spolupráca pri príprave Národného programu rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného pôvodu na rok 2006, príprava školení pre inšpektorov, konzultácie pri príprave rôznych materiálov, týkajúcich sa uvedenej oblasti
- Státní zemědělská a potravinářská inspekce Praha, spolupráca pri confirmácii sporných výsledkov, konzultácie ohľadne metodík
- Potravinářská fakulta VŠCHT, Praha, analýza vzoriek na chlórmequat, konzultácie metodík
- CVUA Stuttgart, Dr. M. Anastasiades – konzultácie ohľadne metódy Quechers, zasielanie dát pre Pesticide – online

Medzilaboratórne a porovnávacie skúšky

V rámci systematickej kontroly kvality práce sa v roku 2005 Skúšobné laboratóriá ŠVPÚ Bratislava zúčastnili 71 medzilaboratórných a 4 porovnávacích testov so 179 analytmi, resp. parametrami, organizovaných FAPAS, FEPAS, GeMMA, ÚKZÚZ Brno a inými organizáciami, s výbornými výsledkami. *Pozri tabuľku „Medzilaboratórne a porovnávacie skúšky za rok 2005“*

Medzilaboratórne testy za rok 2005

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky	z - skóre	iné vyhodnotenie
Oddelenie hygieny krmív a výživy zvierat					
1.-5.2005	ÚKZÚZ Brno	vlhkosť	kompletná krmná zmes	-1,59	
		N látky		-1,19	
		tuk		+0,15	
		popol		+1,10	
		vláknina		-0,15	
		vlhkosť	jetel luční	-1,28	
		N látky		-0,72	
		tuk		+0,45	
		popol		+1,30	
		vláknina		-0,39	
		vlhkosť	kompletná krmná zmes pre úžitkové nosnice	-1,32	
		N látky		-1,04	
		tuk		-0,09	
popol	+0,00				
13.4.2005	FAPAS	SUŠINA	RYBACIA PASTA	+0,2	
		POPOL	RYBACIA PASTA	+0,2	
9.5.2005	ÚKZÚZ BRNO	TUK-PRIAMA EXTRAKCIA	KUKURIČNÁ SILÁŽ	+1,90	
		VLHKOSŤ DO 17 %		-0,2	
		OBSAH CELKOVÝCH BIELKOVÍN	KUKURIČNÁ SILÁŽ	-1,8	
		TUK-PRIAMA EXTRAKCIA	KKZ OŠ	-0,41	
		VLHKOSŤ DO 17 %	KKZ OŠ	-0,24	
		OBSAH CELKOVÝCH BIELKOVÍN	KKZ OŠ	+0,90	
		TUK-PRIAMA EXTRAKCIA	SENO	+0,61	
		VLHKOSŤ DO 17 %	SENO	-0,63	
		OBSAH CELKOVÝCH BIELKOVÍN	SENO	+0,05	
28.6.2005	FAPAS	VLHKOSŤ DO 17 %	BABY FOOD	-0,1	
		POPOL	BABY FOOD	+0,42	

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky	z - skóre	iné vyhodnotenie
		TUK-PRIAMA EXTRAKCIA	BABY FOOD	-0,1	
		OBSAH CELKOVÝCH BIELKOVÍN	BABY FOOD	0,0	
Oddelenie bakteriológie					
7.3.2005-16.3.2005	CRL Salmonella Bilthoven, The Netherlands	Detekcie salmonel Salmonella sp.	Bakteriálny kmeň		20/20
7.3.2005-16.3.2005	CRL Salmonella Bilthoven, The Netherlands	Stanovenie ATB citlivosti u salmonel a E.coli (disková difúzna metóda)	Bakteriálny kmeň		
		Salmonella sp.			140/134
		E.coli			14/14
		ATB citlivosť - metóda MIC			
		Salmonella sp.			84/ 83
		E.coli			7/7
28.11.05-17.1.06	CRL Salmonella Bilthoven, The Netherlands	Detekcie salmonel Salmonella sp.	Prirodzene infikovaný prach		A (úspešné)
			Umelo infikovaný trus		A (úspešné)
			Referenčný materiál		A (úspešné)
Oddelenie detekcie cudzorodých látok					
10. – 12.2004	Fapas 2615	3 MCPD	sójová omáčka	-0,1	
12.2004-1.2005	Fapas2809	glukóza	med	1,5	
		fruktóza		1,9	
3. - 4. 2005	Fapas 0262	sulfonamidy	ošípaná, sval		a (úspešné -žiadne falošne pozitívne nálezy)
4. – 5. 2005	Fapas 0541	pesticídy, PCB aldrin PCB 101	rastlinný olej	0,3 -1,7	
2. – 4. 2005	Fapas 0754	olovo kadmium cín	paradajkové pyré	-0,3 -0,8 1,0	

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky	z - skóre	iné vyhodnotenie
5.-6.2005	Fapas 0757	arzén zinok meď ortuť	rybacia konzerva	-0,5 -0,9 -0,1 -0,8	
6.-7.2005	Fapas 0621	benzo(a)pyrén	olivový olej	-0,5	
7.-9.2005	Fapas 1837	železo zinok	cereálie	0,0 -0,4	
8.-9.2005	Fapas 0267	DMZ 2-OH DMZ (nitroimidazol y)	vajcia	0,2 -1,5	
9. – 10.2005	Fapas 0761	Arzén Kadmium Olovo ortuť	Mliečny prášok	1,2 -0,7 -0,6 -0,4	
Oddelenie parazitológie a mykológie					
17.01.05	Státní zdravotní ústav Středisko pro posuzování kvality laboratoří a pracovišť EHK – CHPŘ: Série II/07	Identifikace toxinogénních mikromycetů (plísňí) <i>Aspergillus flavus</i> a <i>Aspergillus parasiticus</i>	detská krupica		a (úspešné)
Oddelenie hygieny potravín a aplikovanej ekológie					
08.03.2005	FEPAS	E.coli O 157	Saláma		Nehodnot. žiadne lab. pre chybný. tes.materiál
05.04.2005	FEPAS	Plesne, kvasinky	Múka	-0,3	
10.05.2005	FEPAS	Klostridium perfringens	Mäso	0,8	
07.06.2005	FEPAS	E.coli O157	Mäso	S	úspešné
06.07.2005	FEPAS	Koagul.pozitívne Staphylococci	Mäso	1,5	
20.07.2005	FAPAS	Vlhkosť Chloridy	Mäsová konzerva	-1,1 -0,2	

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky	z - skóre	iné vyhodnotenie
06.09.2005	FEPAS	Bacillus cereus Vibrio paraheamolyticus	Ryža Ryby	0,2 S	úspešné
04.10.2005	FEPAS	Pseudomonads	Sušené mlieko	1,2	
12.10.2005	FAPAS	Dusičnany Dusitany	Sušené mäso	-0,2 0,4	
20.10.2005	FAPAS	Fosfor	Sušené mäso	0,4	
02.11.2005	FEPAS	E.coli Campylobakter	Sušené mlieko Kuracie mäso	-0,6 S	úspešné
Oddelenie virológie					
IX. 2004 – I. 2005	Fapas GeM S30	GMO Roundup Ready sója	mixovaná múka	1,6	
15.6.2005	OIE ref. lab. pre Aujeszského choroby Alfort Francúzsko	celkové protilátky a gE protilátky proti vírusu Aujeszského choroby	krvné sérum		A (úspešné)
máj – júl 2005	Fapas GeMMA GeMM13	GMO kukurica BT 176 dôkaz kvantita	kukuričná múka		A (úspešné)
				0,0	
Júl – september 2005	Fapas GeMMA GeM S34	GMO sója Kvalitatívne vyšetrenie	Mixovaná múka Vzorka S34-A Vzorka S34-B		A(úspešné) A(úspešné)
		GMO sója Kvantitatívne vyšetrenie	Vzorka S34-A Vzorka S34-B	Nedetegované 0,2	A(úspešné)
20.4.2005	ŠVPÚ Prešov	Prítomnosť protilátok proti Aujeského chorobe	Krvné sérum		Zhoda
20.04.05	ŠVPU Prešov	Prítomnosť protilátok proti Porcinému respiračnému u a reprodukčnému u syndrómu	Krvné sérum		zhoda

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky	z - skóre	iné vyhodnotenie
20.04.05	ŠVPÚ Prešov	Prítomnosť protilátok proti bovinému vírusu diarhoei	Krvné sérum		Zhoda
20.4.2005	ŠVPÚ Prešov	Prítomnosť protilátok proti infekčnej bovinnej rinopneumónii	Krvné sérum		Zhoda
20.04.05	ŠVPÚ Prešov	Prítomnosť protilátok proti vírusu MAEDI - VISNA	Krvné sérum		Zhoda
01.12.05	FAPAS 0269	Chloramfenikol kvantitatívne vyšetrenie	Med	-1,3	A (úspešne)
Detašované SL, Priemyselná					
December - január 2005	Fapas č. 1441	nasýtené kyseliny	rastlinný olej	-0,2	
		Mononenasýtené	rastlinný olej	0,1	
		polynenasýtené	rastlinný olej	0,1	
Január 2005	Fapas Series 21 Round 29	vitamín C	citrónový likér	0,0	
November 2004 – marec 2005	Fapas Series 20 Round 27	kyselina citrónová	džem	-1,0	
November – január 2005	Fapas č. 2027	Brix	džem	1,0	
Január – február 2005	Fapas č. 0815	Brix	jablkový džús	-0,2	
		pH	jablkový džús	0,2	
		celkové cukry	jablkový džús	-0,7	
Február 2005	Fapas Series 3, Round 54, Report No. 0354	kyselina benzoová	soft drinks	-0,4	
		aspartame	soft drinks	-0,7	
		acesulfame K	soft drinks	-1,0	
		chinín	soft drinks	0,0	
April – jún 2005	Fapas č. 2416	dusík	pšeničná múka	-0,8	
		vláknina	pšeničná múka	-0,9	
		popol	pšeničná múka	0,9	
		vlhkosť	pšeničná múka	0,6	
jún – júl 2005	Fapas č.	Brix	paradajkový	0,4	

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky	z - skóre	iné vyhodnotenie
	2032	pH	pretlak	1,1	
		kyslosť		0,0	
		Cl ⁻		-0,5	
apríl-máj 2005	EUPT07 Univerzita Almera, Španielsko	carbaryl	hrozno	1,0	
		Thiabendazol		1,7	
		Methonil		0,1	
		Imidacloprid		0,9	
		cyprodinil		-0,8	
		Diazinon		-0,2	
		Dimethoate		1,0	
		Fenhexamid		0,3	
		Fludioxonil		-0,2	
		Iprodion		-0,8	
		Krezoxym methyl		0,4	
		Procymidon		0,1	
		pyrimethanil		0,1	
September – október 2005	Fapas 0357	kofein	Káva	-0,4	
			Bezkofeínová káva	1,5	
Október 2005	Fapas 2417	vlhkosť	Ovsená kaša	1,1	
		dusík		0,3	
		popol		-0,5	
November – december 2005	Fapas 1448	Peroxidové číslo		-0,8	
		Číslo kyslosti		0,4	
10.-11.2005	Fapas 1952	thiabendazol	uhorka	0,7	
11.-12.2005	Fapas 1954	Bifentrin Chlorpyrifos phosalone	čaj	-1,4 -1,1 -0,8	
10.-11.2005	Fapas 1337	Metanol	rum	-2,0	
		Propan 1-ol		0,1	
		etanol		1,8	
Oddelenie serológie					
19.04.05	ŠVPÚ Prešov	Titer protilátok- Brucella melitensis	krvné sérum		zhoda
19.04.05	ŠVPU Prešov	Titer protilátok- Burkholderia mallei	krvné sérum		zhoda
19.04.05	ŠVPU Prešov	Titer protilátok- Chlamydia psitacci	krvné sérum		zhoda

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky	z - skóre	iné vyhodnotenie
19.04.05	ŠVPU Prešov	Titer protilátok- infekčná epididymitída baranov	krvné sérum		zhoda
19.04.05	ŠVPU Prešov	Titer protilátok.- paratuberkulóza HD	krvné sérum		zhoda
19.04.05	ŠVPU Prešov	Titer protilátok- leptospiroza	krvné sérum		3x zhoda 2x nezhoda
19.10.05	PIWET- PIB POLSKO	Stanovenie protilátok Brucella abortus	krvné sérum		Zhoda
		Stanovenie protilátok vírusu EBL	krvné sérum		Zhoda
Oddelenie chémie a toxikológie					
12.2004-02.2005	Fapas Series 4 Roud 68 No. 0468	Aflatoxín AFB1 AFB2 Suma AF	figy	-2,0 -1,1 -1,2 -1,1	
02.-03.2005	Fapas 1738	Oxratoxín	káva	-0,6	
04.-05.2005	Fapas 0355	Acesulfam-K k. benzoová kofeín sacharin	nápoje	-1,4 0,0 -0,2 0,1	
04.-06.2005	Fapas 1739	Oxratoxín	cereálie	-1,0	
07.-08.2005	Fapas 1539	dusičnany	špenát	-0,5	
07.-08.2005	Fapas 2221	deoxynivalenol	Pšeničná múka	0,0	
07.-09.2005	Fapas 0356	Farbivá: Carmoisine Ponceau 4R Sunset yellow	nápoje		S (vyhovel) S S
10.-11.2005	Fapas 2035	Farbivá: Brilliant blue tartrazine	cukrovinky	-0,4 1,2	

Porovnávacie testy za rok 2005

dátum	test organizoval:	stanovovaný analyt	typ vzorky	z - skóre	iné vyhodnotenie
Oddelenie hygieny potravín a aplikovanej ekológie					
04.05.2005	ŠVPU Dolný Kubín	Listéria monocyt. E.coli O157	Mlieko		Vyhovel Nevyhovel
20.05.2005	Skúš. labor. Pezinok	Leuconostoc	Čistá kultúra		Vyhovel
05.10.2005	VÚVH Bratislava	Mikrobiologický rozbor	Voda		Vyhovel
Oddelenie chémie a toxikológie					
11.2005	VÚVH Bratislava	Vodivosť Chloridy Dusičnany sířany	Odpadové vody	0,244 -0,556 -0,513 0,328	

Poznámka : Výsledky sa považujú za vyhovujúce pri hodnote z-skóre v intervale <-2, +2>

Činnosť referenčných laboratórií

Národné referenčné laboratórium salmonelóz

MVDr. Alena Škarková

Počet typizovaných salmonel v referenčnom laboratóriu: 261 (viď.tab. Serovary salmonel typizované v NRL)

Počet izolátov salmonel typizáciou overených v NRL z ŠVPÚ a ŠVÚ: 167 (ŠVPÚ Nitra – 60, ŠVPÚ Dolný Kubín – 72, ŠVPÚ Prešov – 16, ŠVPÚ Košice – 10, ŠVÚ Zvolen – 9)

Počet vyšetrených vzoriek pitvevného a klinického materiálu zvierat so zameraním na vyšetrenie salmonel v SR za rok 2005: 12 116

Počet pozitívnych vzoriek: 358

Dominantný serovar v SR: Salmonella Enteritidis – 216 (vid'.tab. Prehľad izolácií salmonel zo zvierat v SR)

Surveillance salmonelóz zo zvierat za rok 2004 bol odoslaný 03.05.2005 na ŠVPS SR Bratislava.

Medzilaboratórny porovnávací test pre laboratória bakteriológie ŠVPÚ SR a ŠVÚ:

- v roku 2005 bol zaslaný medzilaboratórny porovnávací test na detekciu salmonel za použitia MSRV agaru a typizáciu 5 sérovarov sledovaných salmonel v EÚ.

Medzinárodný laboratórny porovnávací test pre NRL.

1. Bacteriological interlaboratory comparison study IX (2005) on the detection of Salmonella spp.
  - zameranie testu
  - detekcia salmonel celkom v 55 vzorkách, z toho 40 vzoriek hydinového trusu, formou testu a porovnávacej štúdie medzi 25 NRL členských krajín EÚ a Nórska
  - organizátor testu – CRL Salmonella, Bilthoven, The Netherlands
  - dátum konania testu – november - december 2005
  - metóda – kultivácia, overovanie novej pôdy MSRV agaru a nového postupu podľa návrhu dodatku D normy ISO 6579
2. Interlaboratory comparison study serotyping 2005 (X)
  - zameranie testu - sérotypizácia 20 kmeňov salmonel
  - antimikrobiálny test rezistencie 10 kmeňov salmonel DD metódou a metódou MIC na 14 určených antibiotík
  - organizátor testu – CRL Salmonella, Bilthoven, The Netherlands
  - dátum konania testu – marec 2005
  - metóda – sérologická typizácia , DD metóda, metóda MIC

Porady: 2

termín: apríl 2005 Bilthoven, Holandsko - pracovná porada NRL kandidátskych krajín EÚ

termín: 07.06.2005, ŠVPÚ Bratislava - pracovná porada ved.oddelení bakteriológie ŠVPÚ a ŠVÚ

Počet VŠ vykonávajúcich činnosť NRL: 1,5

Odborná stáž: 1

„Fagotypizácia SE a STM“, 20. - 25.9.2005 Istituto Zooprofilattico Sperimentale delle Venezie Legnaro, Taliansko

Odborná konferencia: 1

31. česká hydinářská konference s mezinárodní účastí: „Drůběž 2005“,
20. - 21.10.2005, Brno

Publikácie: 3

- „The Activities of NRL for Salmonella of the Slovak Republic on matrices and follow-up on Proficiency Testing“, Škarková A., Sásik M., Workshop Bilthoven 2005
- „Characterization of Salmonella enterica serovar Typhimurium strains of veterinary origin by molecular typing methods“, Mikasová E., Drahovská H., Szemes T., Kuchta T., Karpíšková R., Sásik M., Turňa j., Veterinary Microbiology 109 (2005) 113-120
- „Surveillance salmonel“ Prehľad výskytu zo zvierat, Škarková A., ŠVPS SR, 2004

Iná činnosť:

- V roku 2004 bolo započaté kompletne monitorovanie salmonel. Do monitorovania bol zahrnutý reprezentatívny výber kmeňov salmonel, ktoré boli izolované v roku 2004 na všetkých ŠVPÚ a ŠVÚ na Slovensku zo všetkých druhov zvierat, krmív a potravín. Všetky kmene boli sérologicky typizované alebo potvrdené a podrobené antimikrobiálnej citlivosti metódami DD a MIC. Súčasne boli zozbierané všetky požadované údaje, ktoré sú vyžadované pri monitorovaní. Získané výsledky boli štatisticky spracované do tabuliek požadovaných kompetentnými orgánmi EÚ (celkom 18 tabuliek).
- NRL salmonelóz je členom Global Salm Surv WHO a v rámci toho je poverené vkladaním údajov za salmonely vo veterinárnej oblasti do country databanky.

Sérovary salmonel typizované v NRL v roku 2005

Serovar	Hydina	Ošipané	Hovädzí dobytok	Iné zvieratá, stery	Krmivá	Hygiena potravín	Iné organizácie	S p o l u
S.Agona					2			2
S.Albany	2							2
S.Anatum	4							4
S.Bareilly						1	3	4
S.Boismorbificans	1						3	4
S.Brandenburg							1	1
S.Choleraesuis		4						4
S.Derby						1		1
S.Duisburg							1	1
S.Enteritidis	99			1	3	20	5	128
S.Hadar	2							2
S.Havana	1						1	2
S.Indiana	3							3
S.Infantis	5			1	26	1	1	34
S.Isang				2				2
S.Kentucky	7				4			11
S.Kiambu					1			1
S.Kourra							1	1
S.Mbandaka	1							1
S.Monteideo						1		1
S.Njamená				1				1
S.Chio							1	1
S.Oion					1			1
S.Pomona					1			1
S.Saintpaul	6							6
S.Schwarzengund					2		2	4
S.Serftenberg				1			1	2
S.Typhimurium	17			3	2		5	27
S.Worthington					1			1
S.enterica subsp.arizonae				1				1
S.enterica subsp.enterica	1	1	1	2	1		1	7
Spolu	151	5	1	11	44	24	26	261

Národné referenčné laboratórium chorôb hydiny

MVDr. Gabriel Gašpar

Počet vyšetrených kŕďľov pitevného a klinického materiálu hydiny z reprodukčných chovov so zameraním na vyšetrenie salmonel v SR za rok 2005: 1775

Počet pozitívnych kŕďľov: 27

Počet vyšetrených kŕďľov klinického materiálu hydiny z liahní so zameraním na vyšetrenie salmonel v SR za rok 2005: 1169

Počet pozitívnych kŕďľov: 5

Počet vyšetrených kŕďľov pitevného a klinického materiálu hydiny z úžitkových chovov so zameraním na vyšetrenie salmonel v SR za rok 2005: 5051

Počet pozitívnych vzoriek: 232

Medzinárodný laboratórny porovnávací test pre NRL.

Bacteriological interlaboratory comparison study IX (2005) on the detection of *Salmonella* spp.

zameranie testu - detekcia salmonel celkom v 55 vzorkách, z toho 40 vzoriek hydínového trusu, formou testu a porovnávacej štúdie medzi 25 NRL členských krajín EÚ a Nórska
organizátor testu – CRL Salmonella, Bilthoven, The Netherlands

dátum konania testu – november - december 2005

metóda – kultivácia, overovanie novej pôdy MSR/V agaru a nového postupu podľa návrhu dodatku D normy ISO 6579

Porady: 2

termín: apríl 2005 Bilthoven, Holandsko - pracovná porada NRL kandidátskych krajín EÚ

termín: 07.06.2005, ŠVPÚ Bratislava - pracovná porada ved.oddelení bakteriológie ŠVPÚ a ŠVÚ

Počet VŠ vykonávajúcich činnosť NRL: 1,5

Odborná konferencia: 1

31. česká hydínárska konferencia s medzinárodnou účasťou: „Drúběž 2005“,

20. - 21.10.2005, Brno

Oborné školenie: 4

Školenie pracovníkov oddelení bakteriológie, (salmonely – detekcia na MSR/V agare), 7.6. 2005, ŠVPÚ Bratislava

Školenie inšpektorov zdravia KVPS a RVPS v SR – Základný prieskum výskytu salmonely v

kŕdľoch brojlerov Gallus gallus v SR“, KVPS Nitra, KVPS Banská Bystrica, KVPS Košice

Publikácie: 2

Gašpar G: Salmonelóza a ozdravovací program hydiny od salmonelových infekcií.

Roľnícke noviny, 2005

Sásik M: Antibiotická rezistencia u salmonel, Roľnícke noviny, 2005

Prednášky: 3

“Základný prieskum výskytu salmonely v kŕdľoch brojlerov Gallus gallus v SR“, november 2005, KVPS Nitra, KVPS Banská Bystrica, KVPS Košice – aktívna účasť

Iná činnosť:

V roku 2004 bolo započaté kompletne monitorovanie salmonel. Do monitorovania bol zahrnutý reprezentatívny výber kmeňov salmonel, ktoré boli izolované v roku 2004 na všetkých ŠVPÚ a ŠVÚ na Slovensku zo všetkých druhov zvierat, kŕmív a potravín. Všetky kmene boli sérologicky typizované alebo potvrdené a podrobené antimikrobiálnej citlivosti metódami DD a MIC. Súčasne boli zozbierané všetky požadované údaje, ktoré sú vyžadované pri monitorovaní. Získané výsledky boli štatisticky spracované do tabuliek požadovaných kompetentnými orgánmi EÚ (celkom 18 tabuliek).

Medzilaboratórny porovnávací test pre laboratóriá bakteriológie ŠVPÚ a ŠVÚ:

v roku 2005 bol zaslaný medzilaboratórny porovnávací test na detekciu salmonel za použitia MSR/V agaru a typizáciu 5 sérovarov sledovaných salmonel v EÚ.

Laboratórium poskytuje na požiadanie odbornú a konzultačnú pomoc ostatným ŠVPÚ a ŠVÚ.

Národné referenčné laboratórium pre organochlórované látky a PCB, organofosfáty, karbamáty a pyretroidy, nesteroidné a protizápalové lieky a niektoré zakázané látky (B2c, B2e, B3a, B3b, A6 – metronidazol, ronidazol, dimetridazol)

MVDr. Alexandra Šlezárová

1. Počet vyšetrených vzoriek

V roku 2005 NRL pre pesticídy a zakázané látky vyšetřilo 2708 vzoriek potravín a krmív na prítomnosť pesticídov a polychlórovaných bifenylov a 584 vzoriek potravín na prítomnosť zakázaných liečiv .

Tab.1

Druh vyšetrenia	Počet vzoriek
PCB (polychlórované bifenyly)	803
CHP (chlórované pesticídy)	528
OFI (organofosfátové pesticídy)	108
Pyretroidy	126
Karbamáty (r + ž)	519
3-MCPD (3-monochlór-1,2-propandiol)	40
PHB (phenylbutazon)	73
Nitroimidazoly	511
SPOLU	2708

V tabuľke číslo 2 sú porovnané počty vyšetrených vzoriek potravín a krmív na prítomnosť pesticídov a polychlórovaných bifenylov v laboratóriách ŠVPÚ Bratislava, ŠVPÚ Dolný Kubín a ŠVPÚ Košice.

Tab. 2

	Počet vzoriek		
	ŠVPÚ Bratislava	ŠVPÚ Dolný Kubín	ŠVPÚ Košice
PCB	803	286	321
CHP	528	183	199
OFI	108	65	72
Pyretroidy	126	-	
Karbamáty	519	-	

2. Validácia a nové laboratórne metódy:

- 1) Pesticídy – rozšířili sme metódu stanovenia pesticídov metódou LC/MS/MS v živočíšnej aj rastlinnej matici o imidacloprid a zo skupiny karbamátov o methomyl,

aldicarb a jeho dva metabolity a pripravuje sa ich úplná validácia a akreditácia. V roku 2006 plánujeme rozšíriť túto metódu o ďalších 14 pesticídov.

- 2) V súčasnosti prebieha validačný proces pre rozšírenie GCMS metódy na stanovenie nesteroidných a protizápalových látok. Ide o dva ďalšie analyty diclofenac a vedaprofen, pričom sledovanou maticou je mäso.

3. Porovnávacie testy:

- 1) Zúčastnili sme sa nasledovných medzinárodných porovnávacích testov:

Tab. 3

	Typ testu	Sledované analyt	Matrica	Pozn.
1	FAPAS 0541	CHP pesticídy & PCB	Rastlinný olej	úspešná účasť
2	FAPAS 0267	Nitroimidazoly	Slepačie vajcia	úspešná účasť
3	FAPAS 0941	OFI pesticídy & pyretroidy	Pšeničná múka	test sa vyhodnocuje
4	European Proficiency Test 07	Pesticídy	Hrozno	úspešná účasť

- 2) Národný porovnávací test bol organizovaný pre laboratória ŠVPÚ Dolný Kubín a ŠVPÚ Košice. Maticou bol fortifikovaný bravčový tuk organochlórovanými pesticídmi (HCB a p,p DDE) a kongenérmi PCB 28,153, 180.

Úspešnosť uvedeného testu bola u oboch laboratórií priemerná. Štatistické vyhodnotenie nie je možné vzhľadom na nízky počet zúčastnených laboratórií.

4. Účasť na seminároch, workshopoch a konferenciách:

4/1 York - Novel Analytical Approaches being used in Food safety

4/2 Berlin - Workshop 2005: Beta-agonists, Coccidiostats and various

4/3 Praha - 2. Konferencia Recent advances in food analysis

4/4 Doubice - Škola HPLC/MS

4/5 Firemné odborné semináre (Merck, Hermes Labsystem, Pragolab, Amedis, Leco)

5. Ďalšia odborná činnosť

Spolupracuje s CRL/BVL (Berlín) a ŠVPÚ v našej republike. Podľa potreby konzultuje, prednáša a vedie poradenskú činnosť pre stanovenie uvedených látok v živočíšnych a rastlinných maticiach pre ďalšie pracoviská zaoberajúce sa touto problematikou.

6. Počet pracovníkov, ktorý vykonávajú odbornú činnosť

počet vysokoškolsky vzdelaných pracovníkov : 3

počet laborantov: 4

Národné referenčné laboratórium pre monitoring obsahu cudzej vody v hydinovom mäse

Ing. Fašiangová Katarína

Začiatok činnosti referenčného laboratória : PRÍPRAVA

V apríli 2004 bolo pracovisko hygieny potravín na ŠVPÚ Bratislava odporučené MP SR a následne zaregistrované vo vestníku EU (EC) No 814/2004 ako Národné referenčné pracovisko pre vyšetovanie cudzej vody v hydine.

V priebehu roka sa pracovisko pripravovalo a harmonizovalo predpísané a odporúčané metódy potrebné na stanovenie cudzej vody v hydinovom mäse.

Porady 2 :

1. November 2004 Brusel, Belgicko
Pracovná porada NRL EU , členských krajín a novo prijatých členských krajín
2. December 2004 Dudince, Slovensko
Porada vedúcich oddelení hygieny potravín ŠVPÚ, kde boli informovaní o príprave na vyšetovanie cudzej vody v hlboko mrazených hydinových prsiach a technickom vybavení pre vyšetovanie požadovanými metódami

Autorizácia na výkon národného referenčného pracoviska :

- V apríli 2005 autorizovala Štátna veterinárna a potravinová správa SR pracovisko na výkon Národného referenčného laboratória pre monitoring obsahu cudzej vody v hydinovom mäse
- Marec 2005 ŠVPS SR informovala pracovisko o odporúčaní komisie EU z 1.3.2005, týkajúceho sa koordinovaného programu pre oficiálnu kontrolu potravín vrátane vyšetovania cudzej vody v hydinovom mäse (zapracované v Úradnom vestníku Európskej únie)
  - Júl 200 nariadila ŠVPS SR cielenou kontrolou na základe EU odporúčania, vyšetovať hlboko mrazené kuracie prsia iba v Národnom referenčnom laboratóriu na ŠVPÚ Bratislava, výsledky analýz nevyhodnocovať.

Porady 3 :

1. Máj 2005 Košice, Slovensko
Pracovná porada vedúcich oddelení hygieny potravín ŠVPÚ
2. November 2005 Dolný Kubín, Slovensko

Pracovní poradá vedúcích oddelení hygieny potravín ŠVPÚ

3. September 2005 Kodaň., Dánsko

- míting expertov EU – pracovní skupina NRL pre vyšetřovanie cudzej vody v hlboko mrazenom hydínovom mäse

- exkurzia NRL Regional Veterinary and Food Control Authority in Ringsted
- diskusia o nezrovnalosti výpočtu obsahu cudzej vody v hydínovom mäse, informácie o návrhu Zákona 1538/91 v súlade s referenčnými laboratóriami
- informácia o návrhu 5 člennej komisie vytvářanej každý rok z členských štátov zaoberajúcich sa monitoringom cudzej vody v hydínovom mäse

Počet vyšetřených vzoriek hydínových prs vyšetřených v 2005 v rámci odporúčaného monitoringu v referenčnom laboratóriu: 8

Analyzované boli vzorky hlboko mrazených hydínových prs zo slovenskej produkcie a dovozu (Poľsko)

Vzorky neboli na odporúčanie európskej komisie vyhodnocované, vo výsledkoch boli prezentované namerané hodnoty jednotlivých fyzikálno-chemických analytov

Počet nevyhovujúcich vzoriek hydínových prs : 0

Počet VŠ vykonávajúcich činnosť NRL : 1

Spolupráca s inými organizáciami:

- Státny veterinární ústav Jihlava ČR, Národní referenční laboratoř pre monitoring cudzej vody v hydine, Ing. H. Čurdová – spolupráca pri metodike stanovovania cudzej vody v hyd. mäse
- Slovenská technická univerzita, Fakulta chemickej a potravinárskej technológie, Katedra potravinárskej technológie, Ing. L.Staruch – spolupráca pri spracovávaní rešerší, týkajúcich sa produkcie a technológie spracovania hydínového mäsa na Slovensku

Laboratórium poskytuje na požiadanie odbornú a konzultačnú pomoc ostatným ŠVPÚ.

Úradné referenčné laboratórium pre stanovovanie rezíduí pesticídov v rastlinných komoditách

RNDr. Jarmila Ďurčanská

Ustanovenie Skúšobného laboratória

V Metodickom pokyne ŠVPS SR č. 3/2005 k národnému programu kontroly rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného pôvodu na rok 2005 bolo laboratórium ŠVPÚ Bratislava na Priemyselnej určené ako referenčné laboratórium na analýzy rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného pôvodu vo vzorkách odobratých v rámci potravinového dozoru a európskeho monitoringu pre celé Slovensko.

Práca v roku 2005

V roku 2005 sa v SL analyzovalo 952 vzoriek rezíduí pesticídov v rámci potravinového dozoru, 98 vzoriek v rámci MSK a 108 vzoriek rozborov na požiadanie. Vzorky sa analyzujú 3 rôznymi metódami – multireziduálnou metódou sa analyzovali všetky uvedené vzorky, na dithiokarbamáty sa skontrolovalo 372 vzoriek, metódou LC/MSMS, ktorá sa vykonáva v laboratóriu na Botanickej sa analyzovalo 326 vzoriek. Metódou HPLC/DAD/FLD sa skontrolovalo 23 vzoriek citrusov na konzervačné látky ortofenylfenol a difenyl – žiadna vzorka neprekročila povolený limit.

Pri analýzach pesticídov bolo zistených 398 vzoriek (38%), ktoré obsahovali 1 alebo viac rezíduí nad vyhodnocovací limit, v 29 vzorkách (2,8%) bolo prekročené maximálne prípustné množstvo. V 69 vzorkách (6,6%) sa vyskytovalo súčasne viac ako 2 rezíduá (multireziduálne nálezy). Pri prekročených limitoch sa ihneď podávali hlásenia na ŠVPS SR – Rapid Allert centrum.

V roku 2005 ŠVPÚ Bratislava zakúpil nový plynový chromatograf s možnosťou detekcie MSMS z prostriedkov, ktoré poskytlo MP SR. Toto zariadenie bolo vo februári 2005 uvedené do prevádzky. Súčasne sa zaviedla nová moderná metóda prípravy vzoriek Quechers, ktorá umožňuje v súčinnosti s MSMS dokonalejšiu confirmáciu výsledkov.

V roku 2005 sa na oddelení zaviedlo a zvalidovalo 34 nových pesticídov a ich metabolitov, ktoré sa zaradili do rutinného vyšetovania. Výber analytov sa riadil jednak požiadavkami Európskej komisie na povinný rozsah monitoringu vzoriek v jednotlivých členských štátoch (Odporúčanie komisie z 1.3.2005, týkajúce sa koordinovaného monitirovacieho programu Spoločenstva na rok 2005 na zabezpečenie dodržiavania maximálnych hladín rezíduí pesticídov v a na obilninách a na niektorých produktoch rastlinného pôvodu) a ďalej vychádzal zo súhrnných správ iných členských krajín EU o najčastejších pozitívnych nálezoch rezíduí.

V roku 2005 sa v laboratóriu ŠVPÚ vykonávali analýzy 105 rezíduí pesticídov a ich metabolitov.

Výsledky analýz za minulý rok sú uvedené v tabuľkách.

Audity

V apríli 2005 bolo SL podrobené auditu z Európskej únie na výkon analýz rezíduí pesticídov s veľmi dobrým záverečným hodnotením. Jediné výhrady boli k dlhšej dobe analýzy, ktorá súvisí s kapacitou laboratória a k nutnosti rozširovať ďalej počet sledovaných analytov. (viď Final Report of FVO mission DG SANCO /7631/2005)

Porady a školenia

1. marec 2005, Košice – školenie inšpektorov RVPS a KVPS
  - § Realizácia Metodického pokynu 3/2005
  - § Pokyny k európskemu monitoringu
  - § Novinky v legislatíve
  - § Vyhodnotenie roku 2004 – prehľad vzoriek
2. 6.-7.jún 2005, Kolín, Nemecko – medzinárodná konferencia „Pesticide residues in Food“
  - § výsledky a diskusia k problému multireziduálnych nálezov v potravinách
  - § použite GC-HR-TOF a GC-FAST-TOF pri analýze rezíduí pesticídov
  - § program Pesticide-online
  - § bezpečnosť potravín a komunikácia o riziku
3. august 2005, Košice - školenie inšpektorov RVPS a KVPS
  - § priebežné vyhodnotenie 1. polroka 2005
  - § nová legislatíva
  - § problémy pri analýze a odbere vzoriek
4. október 2005, Bratislava –porada inšpektorov KVPS
5. november 2005, Praha – 2. medzinárodná konferencia „Recent advances in Food analysis“
6. november 2005, Bratislava – porada k dopracovaniu akčného plánu SR k misii DG SANCO /7631/2005
7. december 2005, Štokholm – 4. európsky workshop o koordinácii kontroly kvality analýz pre rezíduá pesticídov
  - § správa o misiách DG Sanco v EU
  - § správa o výsledkoch porovnávacieho testu na rezíduá pesticídov

§ diskusia a revízia dokumentu DG SANCO /10476/2003

Súčasťou práce laboratória je aj vypracovanie podkladov k podrobnej správe o výsledkoch európskeho monitoringu a národného monitoringu rezíduí pesticídov v a na potravinách rastlinného pôvodu pre EK . Tohto monitoringu sa SL zúčastňuje od roku 2004 od vstupu SR do únie.

Laboratórium poskytuje podľa požiadaviek poradenskú a konzultačnú službu v tejto oblasti.

Spolupráca s inými organizáciami:

- ŠVPS Bratislava, spolupráca pri príprave Národného programu rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného pôvodu na rok 2006, príprava školení pre inšpektorov, konzultácie pri príprave rôznych materiálov , týkajúcich sa uvedenej oblasti
- Státní zemědělská a potravinářská inspekce Praha, spolupráca pri confirmácii sporných výsledkov, konzultácie ohľadne metodík
- Potravinářská fakulta VŠCHT, Praha, analýza vzoriek na chlórmequat, konzultácie metodík
- CVUA Stuttgart, Dr. M. Anastasiades – konzultácie ohľadne metódy Quechers, zasielanie dát pre Pesticide – online

Prehľad analýz rezíduí pesticídov v rastlinných komoditách za rok 2005

Súhrnná tabuľka

Komodita	počet analyzovaných vzoriek	počet pozitívnych nálezov	počet nevyhovujúcich vzoriek
ovocie	400	218	12
zelenina	488	147	10
obilniny, strukoviny	110	16	
výrobky	15	3	
iné	37	14	6
celkove	1050	398	28

Tabuľky podľa komodít:

Ovocie

Komodita	počet vzoriek	počet pozitívnych nálezov	počet nevyhovujúcich vzoriek
ananás	8	3	
banány	23	19	
citrusy	81	74	5
čerešne, višne	6	4	
drobné bobuľové ovocie	3	1	
hrozno	36	25	1
hrušky	22	9	1
jablká	57	28	1
jahody	21	8	
kiwi	16	7	
marhule	18	9	1
nektarinky, broskyne	35	21	1
slivky	8	1	1
ovocná výživa	14		
pomarančová šťava	15		
sušené ovocie	15	3	
ostatné exotické ovocie	22	6	1

Zelenina

Komodita	počet vzoriek	počet pozitívnych nálezov	počet nevyhovujúcich vzoriek
baklažán	9	3	
brokolica	9	9	
cibuľa, cesnak	11		
čínska kapusta	15	2	
fazuľka	22	6	
hlávkový šalát	28	13	1
hrášok	16	3	
kaleráb	19	3	
kapusta	33	8	
karfiol	19	7	
kel	20	12	
kukurica	10		
melón	9	1	
červená repa	1		
mrkva	22	10	
paprika	39	10	4
petržlen	11	2	
pór	14	8	
rajčiny	50	21	1
red'kev	22	4	1
huby čerstvé, sušené	9	3	1
špargľa	5		
špenát	21		
uhorka	19	2	1
vňate	6	3	1
zeler	12	5	
zemiaky	37	12	

Ostatné komodity

Komodita	počet vzoriek	počet pozitívnych nálezov	počet nevyhovujúcich vzoriek
ryža	29	2	
múka	40	7	
strukoviny	13		
obilniny	28	7	
čaj čierny	25	11	6
koreniny	7	3	
orechy	5		
výrobky	15	3	

Najčastejšie sa vyskytujúce nálezy:

Chlórpyrifos	94
Imazalil	84
Dithiokarbamáty	81
Procymidon	33
Thiabendazol	30
Iprodion	28
Cypermetrín	21

5. Rozpočet organizácie

Ekonomické zabezpečenie

Na základe Zmluvy o poskytnutí bežného transféru účelových činností pre rok 2005 uzavretej medzi Ministerstvom pôdohospodárstva SR a Štátnym veterinárnym a potravinovým ústavom Bratislava (ďalej len ŠVPÚ) boli pre ŠVPÚ stanovené nasledujúce záväzné úlohy a limity v celkovej výške:

1. Bežné výdavky a transfery - 6.900 tis. Sk
2. Kapitálové výdavky na obstaranie kapitálových aktív „PO“ - 3.500 tis. Sk

Limit bežného transferu bol rozpísaný na nasledujúce účelové činnosti:

P.Č	NÁZOV ÚČELOVEJ ČINNOSTI	DOBA RIEŠENIA	VÝŠKA BEŽNÉHO TRANSFÉRU V TIS. SK
1	OVEROVANIE SPRÁVNOSTI A PRESNOSTI VYKONÁVANÝCH SKÚŠOK – VONKAJŠÍ KONTROLNÝ SYSTÉM (MEDZINÁRODNÉ MEDZILABORATORNE TESTY)	I. – XII.2005	700
2	ROZŠÍRENIE METÓDY NA STANOVENIE KARBAMÁTOV	I. – XII.2005	150
3	VALIDÁCIA LÁTOK SKUPINY B PODĽA EC 2002/657	I. – XII.2005	1.000
4	VALIDÁCIA ELISA METÓD NA STANOVENIE MYKOTOXÍNOV (DON, ZEARALENON)	I. – XII.2005	200
5	VALIDÁCIA VIROLOGICKÝCH ELISA METÓD PODĽA EC 2002/657	I. – XII.2005	500
6	ZABEZPEČENIE ČINNOSTI NÁRODNÝCH REFERENČNÝCH A REFERENČNÝCH LABORATÓRIÍ	I. – XII.2005	2000
7	VALIDÁCIA ELISA A PCR METÓD NA FALŠOVANIE POTRAVIN ŽIVOČÍŠNYMI A RASTLINNÝMI BIELKOVINAMI	I. – XII.2005	1.000
8	AKREDITÁCIA A CERTIFIKÁCIA PERSONÁLU PODĽA NOVEJ NORMY PRE VÝKON SENZORICKÝCH SKÚŠOK	I. – XII.2005	150
9	ZABEZPEČENIE KVALITY MERANÍ REZÍDUÍ PESTICÍDOV V RASTLINNÝCH KOMODITÁCH V ZMYSLE SANCO DOKUMENTU 1047/2003	I. – XII.2005	900
10	ROZŠÍRENIE MULTIREZIDUÁLNEJ METÓDY STANOVENIA PESTICÍDOV V RASTLINNÝCH KOMODITÁCH PODĽA POŽIADAVIEK EÚ	I. – XII.2005	300
	SPOLU		6.900

Rozpisom rozpočtového opatrenia č. 18/2005 boli prostriedky bežného transferu zvýšené na konečných 7.504 tis. Sk. Prostriedky bežného transferu boli použité v plnej výške v zmysle rozpísaných účelových činností.

Kapitálový transfer bol určený na rekonštrukciu laboratórnej budovy. Nakoľko nebolo možné k 31.12.2005 prevziať ubytovacie priestory určené na rekonštrukciu, kapitálový transfer bol upravený na 2.000 tis. Sk. Prostriedky boli použité na rekonštrukciu priestorov po presťahovaní časti pracovísk z detašovaného pracoviska na Priemyselnej ulici.

Plnenie finančného plánu k 31.12.2005

Celkovú úroveň hospodárenia, výšku výkonov, nákladov podľa položiek a dosiahnutý hospodársky výsledok – v roku 2005 ZISK vo výške 28.476,79 Sk dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Rozpočtová položka	v tis. Sk		
	Skutočnosť 2004	Skutočnosť k 31.12.2005	% 2005/2004
výkony celkom vrátane príspevku	87 421	77 526	88,68
náklady celkom	87 348	77 498	88,72
z toho: spotrebované nákupy	23 261	22 091	94,97
služby	8 695	6 280	72,23
osobné náklady	40 884	38 595	94,40
v tom: mzdy + OOV	29372	28045	95,48
zákonné poistenie	11512	10550	91,64
Odpisy	13 579	9 806	72,21
ostatné náklady	929	726	78,15
Zisk	73	28	29,32

Výkony

Celkové výkony - príjmy zaúčtované v roku 2005 dosiahli výšku 77.526 tis. Sk, v tejto sume sú však zaúčtované aj ostatné výnosy a príspevok na prevádzku. V porovnaní s rokom 2004 (87.421 tis. Sk) je to pokles o 9.895 tis. Sk –t.j. o 11,3 %.

Celkové čisté výkony – tržby z poskytnutých veterinárnych služieb za rok 2005 dosiahli výšku 69.297 tis. Sk. V roku 2004 predstavovali čisté výkony 80 081tis. Sk, t.j. v roku 2005 poklesli o 10.784 tis. Sk.

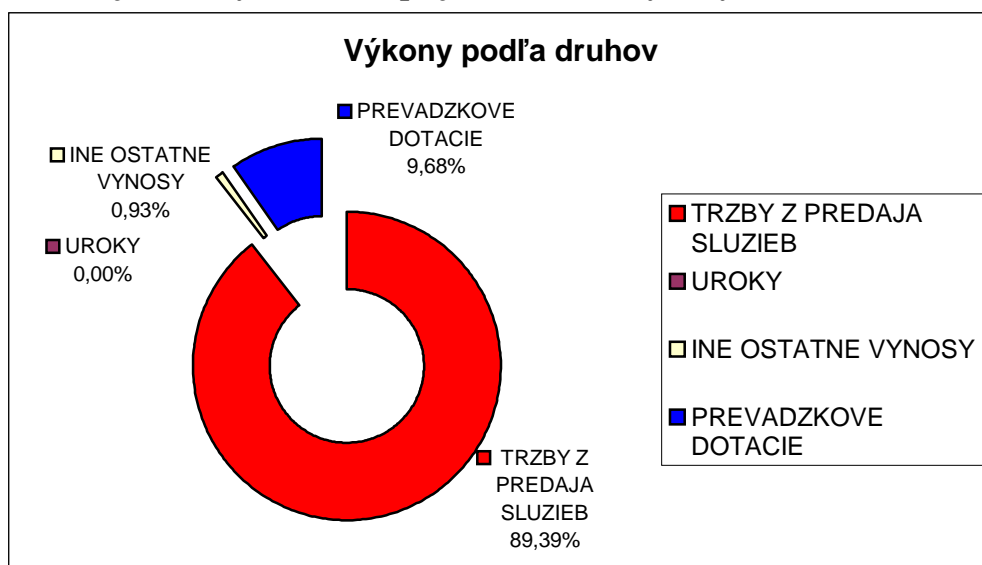
Rozhodujúci vplyv na zníženie príjmov malo zrušenie kontroly importu z členských štátov EÚ. Napríklad u 2 najväčších mliekarenských podnikov v SR sa znížil rozsah vyšetrovania z 2.485 tis Sk v roku 2004, na 596 tis. Sk v roku 2005 (pokles 1.890 tis. Sk)!

Plnenie výkonov – príjmov podľa položiek bolo nasledovné:

Tržby z predaja služieb	69 297 395,33
Úroky	345,47
Ostatné výnosy	724 309,12
Prevádzkové dotácie - bežný transfer	7 504 000,00

Výkony - príjmy celkom: 77 526 049,92 Sk

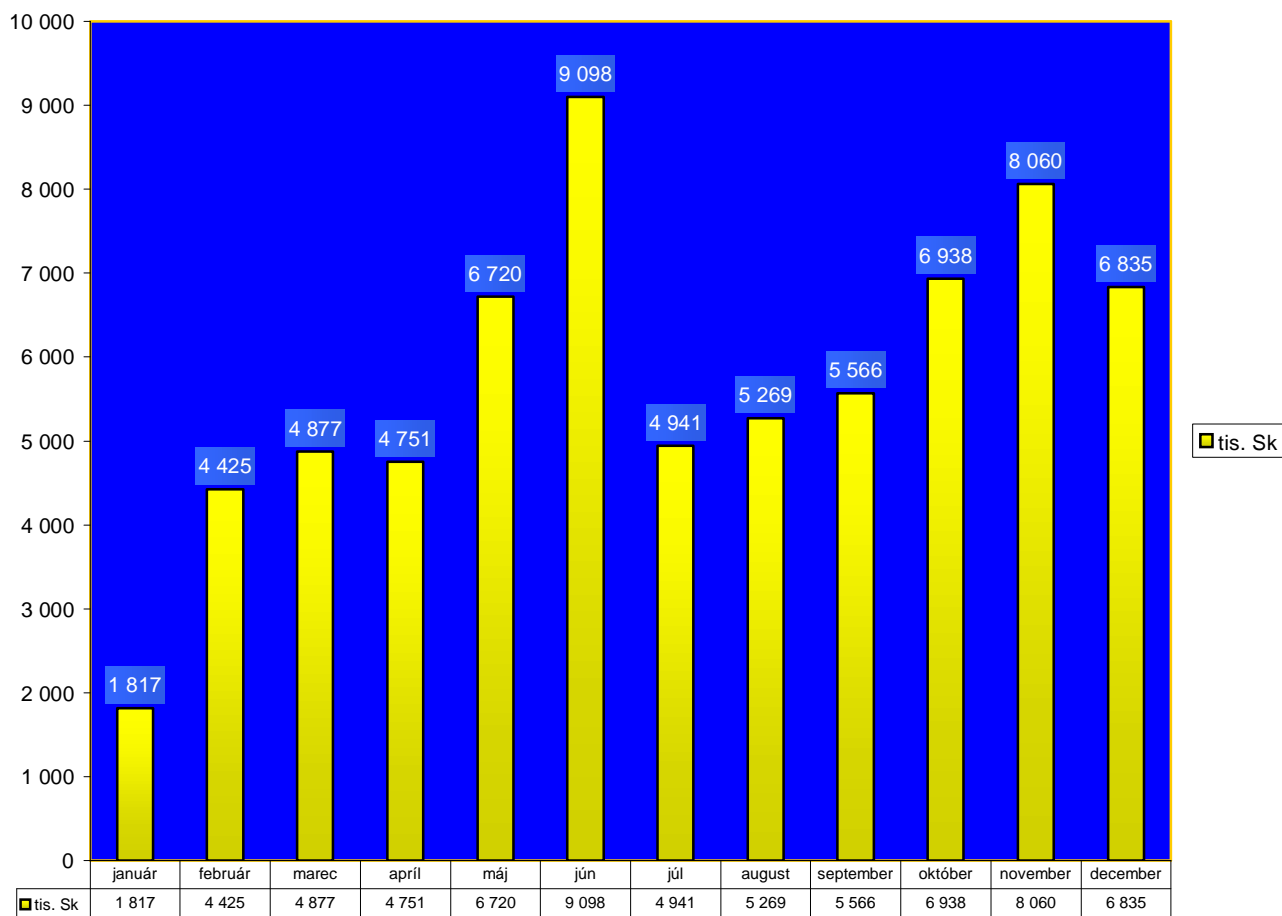
Podiel jednotlivých druhov príjmov na celkových výkonoch:

Celkové čisté tržby na jedného pracovníka (z priemerného prepočítaného stavu 120 pracovníkov za rok 2005) dosiahli 577,5 tis. Sk (v roku 2004 – 607 tis. Sk, t.j. mierny pokles o 29,5 tis. Sk).

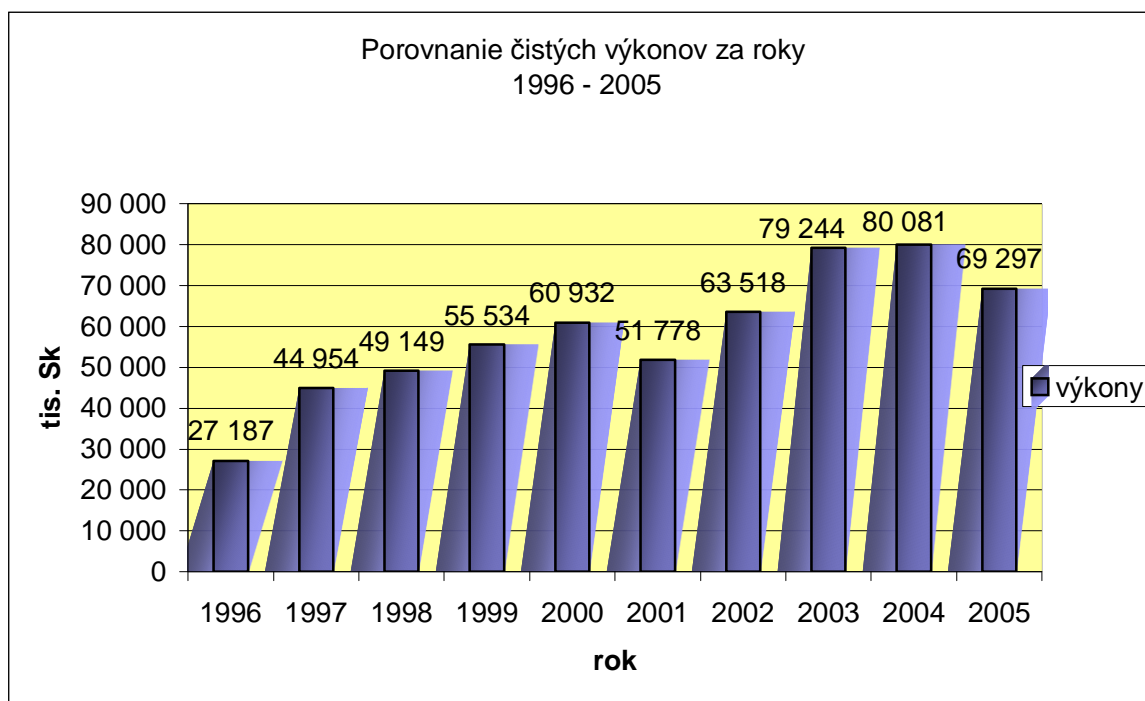
Z hľadiska „rovnomernosti“ plnenia príjmov v jednotlivých mesiacoch sledovaného obdobia je zaujímavý nasledujúci prehľad:

tis. Sk

Dlhodobý vývoj (r. 1996 – 2005) v oblasti výkonov dosiahnutých v ŠVPÚ Bratislava dokumentuje nasledujúci graf:

Čisté výkony – príjmy za obdobie 1996 – 2005

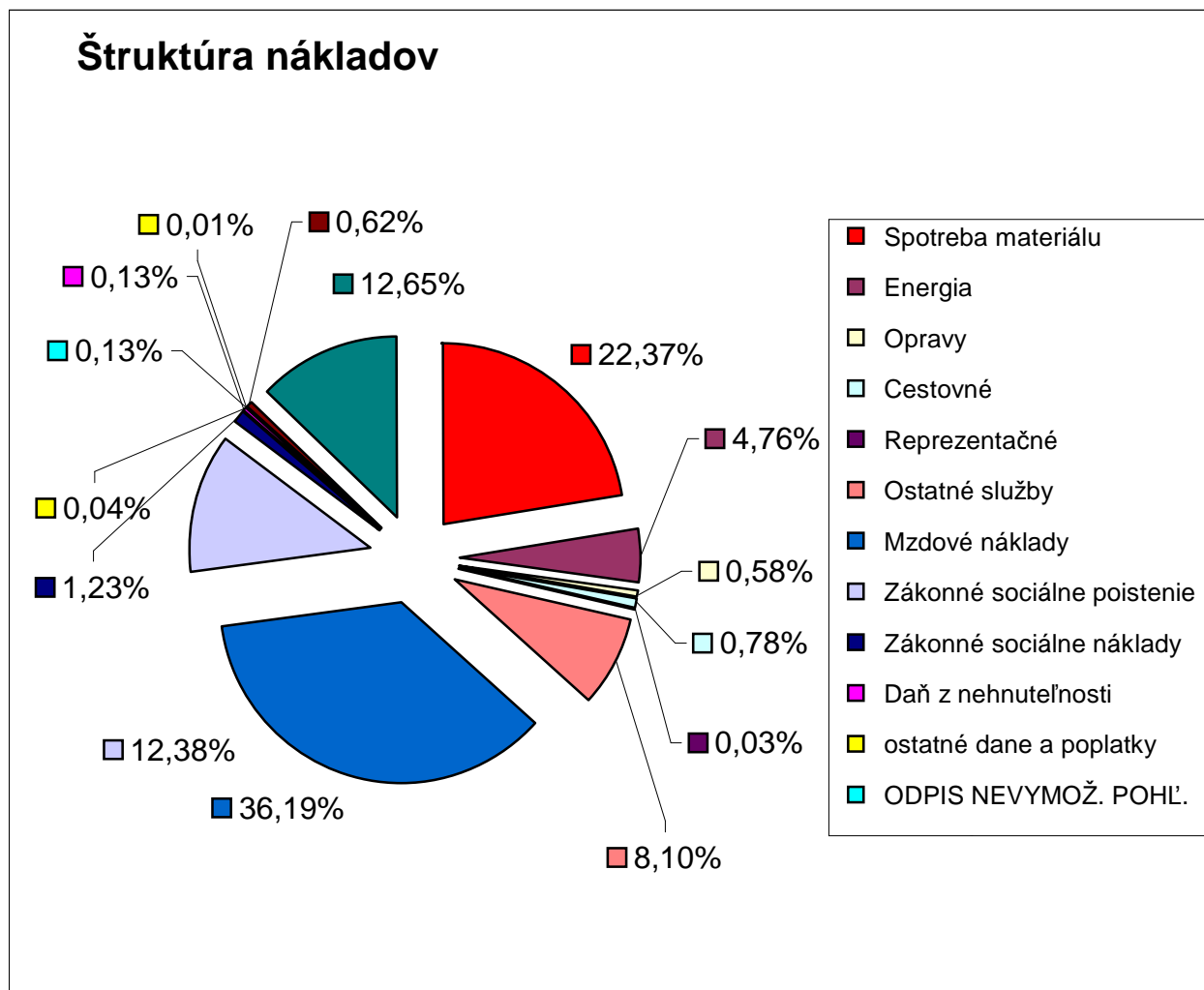
Náklady

Celkové náklady ŠVPÚ Bratislava predstavovali v roku 2005 77 498 tis. Sk. V porovnaní s predchádzajúcim rokom poklesli o 9.850 tis. Sk – o 11%.

Štruktúra nákladov podľa zoskupenia položiek rozpočtovej skladby za celý ústav je uvedená v nasledovnej tabuľke:

Spotreba materiálu	17 333 481,75
Energia	3 685 866,10
Opravy	445 630,23
Cestovné	602 258,37
Reprezentačné	24 792,10
Ostatné služby	6 280 213,82
Mzdové náklady	28 044 826,00
Zákonné sociálne poistenie	9 596 485,00
Zákonné sociálne náklady	953 412,50
Daň z nehnuteľnosti	104 256,00
ostatné dane a poplatky	32 930,50
ODPIS NEVYMOŽ. POHL.	99 384,00
Kurzové straty	4 608,29
Ostatné prevádzkové výdavky	482 853,49
Odpisy NHIM	9 806 574,98
Náklady celkom	77 497 573,13

Grafické znázornenie nákladov podľa štruktúry v %:

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že najvyšší podiel na celkových nákladoch predstavujú mzdové náklady vrátane zákonného poistenia – 48,57 %, spotreba materiálu – 22,37 % a odpisy NHIM – 12,65 % a ostatné služby – 8,1 %.

Porovnaním celkových výkonov roku 2005, ktoré dosiahli výšku 77 526 049,92 Sk s celkovými nákladmi – 77 497 573,13 Sk je konečným hospodárskym výsledkom ŠVPÚ Bratislava zisk vo výške 28 476,79 Sk.

6. Personálne zabezpečenie

Vedenie ústavu:

Riaditeľ ŠVPÚ Bratislava: MVDr. Kamil Boleček

Odborný námestník: MVDr. Pavol Štefánik

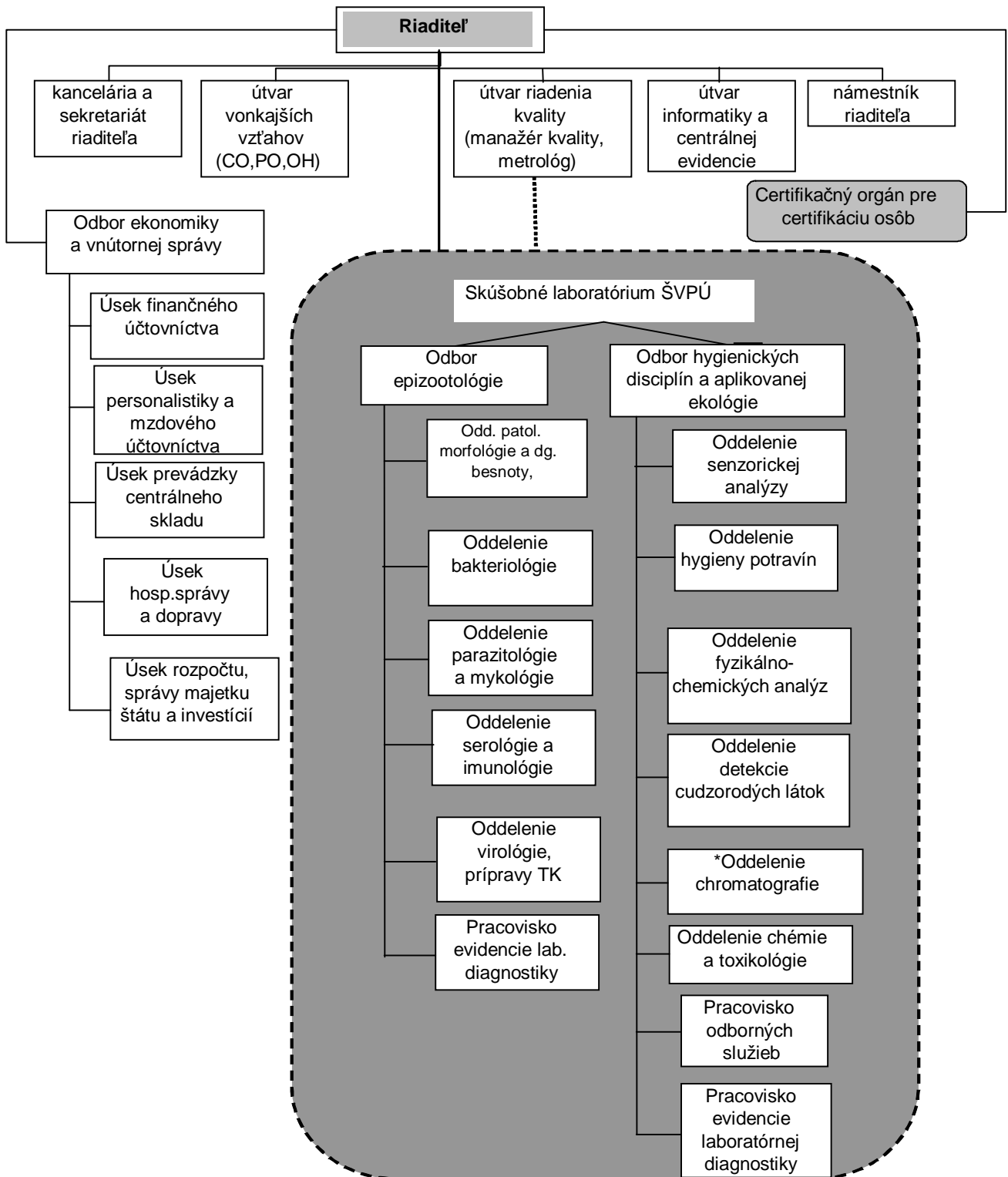
Ekonomický námestník: Ing. Ján Drobný

MVDr. Alexandra Šlezárová	vedúca odboru hygienických disciplín a aplikovanej ekológie
MVDr. Ľudmila Šedivá	vedúca odboru epizootológie
Ing. Ľubica Štullerová	manažér kvality
Ing. Jarmila Budajová	vedúca detašovaného skúšobného laboratória, Priemyselná 4

Vedúci pracovníci:

MVDr. Pavol Štefánik	vedúci oddelenia patologickej morfológie a diagnostiky besnoty
MVDr. Alena Škarková	vedúca oddelenia bakteriológie
MVDr. Viera Beladičová	vedúca oddelenia parazitológie a mykológie
MVDr. Eva Gacíková	vedúca oddelenia serológie a imunológie
MVDr. Ľudmila Šedivá	vedúca oddelenia virológie a prípravy TK
MVDr. Silvia Kučeráková	vedúca centrálného laboratória prípravy živ. pôd
MVDr. Ľudmila Kazarková	vedúca centrálnej umyvárne labor. skla
Ing. Jarmila Sládečková	vedúca oddelenia detekcie CL
MVDr. Antónia Pastieriková	vedúca laboratória hygieny krmív a výživy HZ
Ing. Katarína Fašiangová	vedúca oddelenia hygieny potravín
Ing. Yveta Vojsová	vedúca oddelenia chémie a toxikológie
Ing. Jarmila Budajová	vedúca oddelenia fyzikálnochemických analýz
RNDr. Jarmila Ďurčanská	vedúca oddelenia chromatografie
Ing. Oľga Kovárová	metrológ
Milan Chrenka	vedúci hospodárskej správy

Organizačná štruktúra ŠVPÚ Bratislava

* pracovisko je zatiaľ na Priemyselnej ulici

Organizačné členenie ŠVPÚ Bratislava

RIADITEĽ

- Kancelária a sekretariát riaditeľa (1 SŠ)
- Útvar vonkajších vzťahov (CO, PO, Odpadové hospodárstvo) (externe)
- Útvar riadenia kvality (2 VŠ)
- Útvar informatiky a centrálnej evidencie (1 SŠ)
- Zástupca riaditeľa (1 VŠ)

ODBOR EPIZOOTOLÓGIE

- Oddelenie patologickej morfológie a diagnostiky besnoty (2VŠ, 1 SŠ)
- Oddelenie bakteriológie (3 VŠ, 2 SŠ)
- Oddelenie parazitológie a mykológie (2 VŠ, 1 SŠ)
- Oddelenie serológie a imunológie (1 VŠ, 1 SŠ)
- Oddelenie virológie a prípravy tkanivových kultúr (4 VŠ, 3 SŠ)
- Laboratórium klinickej diagnostiky (2 VŠ, 1 SŠ)
- Pracovisko evidencie laboratórnej diagnostiky (1 pracovník)

ODBOR HYGIENICKÝCH DISCIPLÍN A APLIKOVANEJ EKOLÓGIE

- Oddelenie hygieny potravín (7 VŠ, 8 SŠ)
- Oddelenie detekcie cudzorodých látok (7 VŠ, 6 SŠ)
- Oddelenie fyzikálnochemických analýz (5 VŠ, 6 SŠ)
- Oddelenie chémie a toxikológie (5 VŠ, 3 SŠ)
- Oddelenie chromatografie (Priemyselná ul. 4) (4 VŠ, 4 SŠ)
- Pracoviská odborných služieb (umývareň lab. skla, príprava pôd. 4 ZŠ, 2 SŠ)
- Pracovisko evidencie laboratórnej diagnostiky (3 SŠ)

ODBOR EKONOMIKY A VNÚTORNEJ SPRÁVY

- Úsek finančného účtovníctva (1 SŠ)
- Úsek personalistiky a mzdového účtovníctva (1SŠ)
- Úsek rozpočtu, správy majetku štátu a investícií (1 VŠ, 1 SŠ)
- Úsek hospodárskej správy a dopravy (3 SŠ, 4 ZŠ)
- Úsek prevádzky centrálneho skladu (1 SŠ)
- Fakturácia (1 SŠ)

Legenda: ZŠ – pracovník so základným vzdelaním

SŠ – pracovník so stredoškolským vzdelaním

VŠ – pracovník s vysokoškolským vzdelaním

Zvyšovanie a udržiavanie odbornosti

Zvyšovanie a udržiavanie odbornosti pracovníkov ŠVPÚ bolo zabezpečované na viacerých úrovniach:

- **interné semináre** - tematické okruhy boli zvolené zo základného okruhu problematiky laboratórií – aktuálna odborná problematika, systém kvality (akreditácia, metrológia, školenia interných audítorov) – vid'. ročné plány interného vzdelávania oboch pracovísk

- účasť na odborných konferenciách, prednáškach školeniach, kurzoch a seminároch poriadaných inými organizáciami – vid'. **Externé vzdelávanie** pracovníkov

- ústav vytvoril priaznivé podmienky pre zamestnancov, ktorí sa rozhodli zvýšiť si kvalifikáciu prostredníctvom ďalšieho štúdia – **doktorandské štúdium** vykonávajú traja pracovníci

- **atestačného štúdia** sa zúčastňujú štyria zamestnanci

- pracovníci sa zúčastnili nasledovných **stážových pobytov** na odborných pracoviskách :

1. „Fagotypizácia SE a STM“, 20. - 25.9.2005 Instituto Zooprofilattico Sperimentale delle Venezie Legnaro, Taliansko - 2 pracovníci
2. Štátny veterinárny ústav Praha – 2 pracovníci
3. Univerzita veterinárneho lekárstva Košice – Katedra infektológie – 2 pracovníci

Zaviedli sme do praxe jednu z požiadaviek novej normy na akreditáciu skúšobných laboratórií STN EN ISO/IEC 17025:2005 – **hodnotenie efektívnosti vzdelávania** pracovníkov a to nasledovným spôsobom - o každom externom školení podáva pracovník informácie na pravidelných interných seminároch, s dôrazom na zhodnotenie prínosu vzdelávacej aktivity pre samotného pracovníka a ústav a okrem toho na „preskúmaní manažmentom“, ktoré sa vykonáva začiatkom každého roka, vedúci oddelení zhodnotili celý proces vzdelávania pracovníkov svojho oddelenia, najmä so zreteľom na efektívnosť vynaložených prostriedkov, ako aj svoje požiadavky na zabezpečovanie ďalšieho odborného rastu svojich pracovníkov v nasledujúcom roku. Na základe toho manažér kvality vypracoval plán ďalšieho vzdelávania na rok 2006.

Plán interného vzdelávania pracovníkov na rok 2005 – pracovisko Botanická

- 16.2.2005, 14.00 h, *Leptospirózy zvierat*, MVDr. Hudecová
- 2.3.2005, 14.00 h, *Systém kvality a metrológia v SL - STN EN ISO/IEC 17 025* – Ing. Štullerová, Ing. Kovárová (povinná účasť všetkých pracovníkov vykonávajúcich akreditovanú činnosť – prvá polovica pracovníkov)
- 16.3.2005, 14.00 h, *Systém kvality a metrológia v SL - STN EN ISO/IEC 17 025* – Ing. Štullerová, Ing. Kovárová (povinná účasť všetkých pracovníkov vykonávajúcich akreditovanú činnosť – druhá polovica pracovníkov)
- 30.3.2005, 14.00 h, *Alternatívne spôsoby stanovenia patogénnych mikroorganizmov v potravinách* – Ing. Kučeráková
- 13.4.2005, 14.00 h, *Stanovenie chemických prvkov metódou AAS v potravinách* – Ing. Klimentová
- 27.4.2005, 14.00 h, *Spojenie vysokoúčinnnej kvapalinovej chromatografie a hmotnostnej spektrometrie (HPLC/MS)* - Ing. Kršková
- 11.5.2005, 14.00 h, *Parazitológia -Prečo odčervovať?* – MVDr. Beladičová
- 25.5.2005, 14.00 h, *Tularémia zvierat* – MVDr. Gacíková
- 14.9.2005, 14.00 h, *Mikroskopický dôkaz a identifikácia živočíšnych proteínov v krmivách* – MVDr. Pastieriková
- 28.9.2005, 14.00 h, *Antibiotická rezistencia mikroorganizmov* - MVDr. Milan Sásik
- 12.10.2005, 14.00 h, *Problematika mykotoxínov v laboratórnej diagnostike ŠVPÚ Bratislava* - Ing. Vojsová
- 26. 10.2005, 14.00 h, *Monitoring kvalitatívnych ukazovateľov v mäsových výrobkoch v zmysle platnej slovenskej legislatívy* – Ing. Kovárová, Ing. Fašiangová
- 9.11. 2005, 14.00 h, *Vírusová arteritída koní* – MVDr. Gajdošová
- 23.11.2005, 14.00 h, *Káva – jej spracovanie, história a senzorické hodnotenie* – Ing. Čunderlíková

Plán interného vzdelávania pracovníkov na rok 2005 – pracovisko Priemyselná

Január

Systém manažérstva kvality v skúšobnom laboratóriu podľa STN EN ISO/IEC 17 025
zabezpečuje a školí: Ing. Štullerová

Február

Analytické a senzorické hodnotenie zŕn kávovníka / Coffea arabica, Coffea robusta /
zabezpečuje a školí: Ing. Patoprstá

Marec

Netradičné výrobky z obilia, chyby a vady pekárskeho výrobkov
zabezpečuje a školí: p. Fischerová

Apríl

MSA – L/04 Návod na posudzovanie a oznámenie súladu so špecifikáciou
Zabezpečuje a školí: ŠVPS SR

Máj

Spôsoby vyhodnocovania pomocou štandardov v chromatografických metódach
zabezpečuje a školí: RNDr. Ďurčanská

Jún

Exotické ovocie
zabezpečuje a školí: Zuzana Kollárová

September

Prídavné látky v strave – Kyselina sorbová a sorbáty
zabezpečuje a školí: Ing. Martinkovičová

Október

Metrológia v skúšobnom laboratóriu
zabezpečuje a školí: Ing. Kovárová

November

Výber, výcvik a sledovanie činnosti posudzovateľov podľa ISO 8586-1
zabezpečuje a školí: Ing. Čunderlíková

Externé vzdelávanie pracovníkov v roku 2005

- 31. česká hydinárska konferencia s medzinárodnou účasťou: „Drůběž 2005“,
20. - 21.10.2005, Brno
- Zoonózy, ich pôvodcovia a vektory, Smolenice, 4-6. apríla 2005
- Aktuálne problémy humánnej parazitológie, LF UK Bratislava, 28.11.2005
- CELOŠTÁTNA PREHLIADKA SYROV Organizátor: VŠCHT Praha, 19. – 20.1.2005
- VI. POTRAVINÁRSKA KONFERENCIA, Spoločnosť spotrebiteľov potravín, 10. –
11.3.2005 Stará Lesná
- INHIBIČNÉ LÁTKY, VÚM a.s. Žilina, 5.4.2005
- MIKROBIOLOGICKÝ KURZ – VODA, Organizátor: VÚVH Bratislava, 22.6.2005
- ÚDRŽNOSŤ MASA, MASOVÝCH VÝROBKOV A LAHÔDOK, Organizátor:
ŠVS ČR, 13.-14.9.2005 Lísek u Nového Města na Morave
- CHEMMEA spol.s.r.o. „KVALITA MERANIA“, Organizátor: Slovenský
metrologický ústav, 19. – 20.10.2005 Bratislava
- senzorické posudzovanie cukrovínok a ovocných destilátov- IVVL Košice, 5.4. -
6.4.2005
- senzorické posudzovanie nealkoholických nápojov, IVVL Košice –11.-12.10.2005
- senzorické posudzovanie medu- IVVL Košice, 17.-18.10.2005
- novinky v oblasti kvapalinovej chromatografie – Amedis, 4.2.2005
- Laboralim – XV. Medzinárodná konferencia – analytické metódy v potr. v súlade s EÚ
legislatívou, 22.-23.2.2005
- metodické postupy senzorickej analýzy hroznových vín – IVVL Košice, 27.10.2005
- Hermes Labsystém GC odborný seminár, 27.-28.1.2005
- AGILENT seminár GC, 6.-7.6.2005 a 13.10.2005
- Mítting zástupcov štátnych laboratórií pre tabak a tabakové výrobky v ISPRES Taliansko,
okt. 2005
- Senzorické posudzovanie exotického ovocia, bioproduktov a biopotravín, IVVL
Košice, 8. – 9.11.2005

7. Ciele a prehľad plnenia

Štátna veterinárna a potravinová správa SR vypracovala „Rozpis záväzných ukazovateľov rozpočtu podľa krajov SR“ Súčasťou týchto záväzných ukazovateľov je i laboratórna diagnostika v oblasti:

- veterinárna prevencia a ochrana
- laboratórna diagnostika na úseku epizootológie
- kontrola orálnej vakcinácie proti besnote
- kontrola chovov hydiny na Salmonelu
- monitoringy:
  - o koordinovaný cielený monitoring (KCM)
  - o monitoring spotrebného koša (MSK)
  - o monitoring lovnej zveri (MLZ)
- národný program kontroly rezíduí v živočíšnych surovinách a krmivách
- národný program kontroly rezíduí pesticídov v rastlinných komoditách
- potravinový dozor

Ciele uvedené v „Rozpise záväzných ukazovateľov rozpočtu podľa krajov SR“ vypracované ŠVPS SR splnil Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava v celom rozsahu.

V rámci **laboratórnej diagnostiky** boli na rok 2005 prijaté nasledovné ciele:

1. pre pracovisko na Botanickej ulici

Oddelenie detekcie cudzorodých látok

- AAS – zvalidovať a doakreditovať metódy stanovenie Na, K, Mg, a Sb
- Zaviesť metódy na stanovenie farieb Sudán I až IV metódou LC/MS/MS
- Metódy na stanovenie pesticídov v rastlinných komoditách LC/MS/MS
- Stanovenie Tylosínu v mede – LC/MS/MS
- Rozšíriť spektrum sulfonamidov metódou HPLC
- Zaviesť stanovenie solanínu metódou HPLC
- Rozšíriť spektrum stanovovania pesticídov o 21 nových analytov
- Zvalidovať všetky metódy na stanovenie pesticídov podľa európskej legislatívy

Oddelenie patológie

- Zaviesť a zakreditovať metódu FAVN test na dôkaz postvákcináčnych protilátok proti besnote

Oddelenie serológie

- zaviesť metódu RABIES VIRUS ELISA /určená k detekcii protilátok Ig proti proteínom vírusu besnoty v sére alebo plazme/
- dôkaz hormónu progesterónu u psov
- dôkaz hormónu thyreoglobulínu u psov

Oddelenie chémie a toxikológie

- stanovenie Aflatoxínu M1 metódou HPLC
- stanovenie mykotoxínu Fumonizín metódou ELISA a HPLC

Oddelenie virológie

- Odkúšanie a zavedenie ELISA metód na diagnostiku:
  - alergénov: - Beta - laktoglobulínu
    - Vaječného proteínu
    - Gliadínu
  - mykotoxínov: - Fumonizínu
    - T - 2 toxínu
    - cholesterolu

Oddelenie hygieny potravín

- zaviesť metódu na stanovenie dusitanov a dusičnanov podľa STN-P ENN 12014-3
- zaviesť vybrané referenčné parametre na potvrdenie autenticity 100% ovocných štiav podľa európskej normy AIJN pomocou enzymatických setov
- vytipovať, zabezpečiť a odskúšať CRM na spektrofotometrické stanovenie kreatínu podľa STN 58 0703-12, na potvrdenie čistých svalových bielkovín v mäse a mäsových výrobkoch
- vytipovať vhodné vzorky ako matrice na stanovenie diastázy v mede, a_w hodnoty v sušenom ovocí a tepelne opracovaných a neopracovaných salámach
- zaviesť a odskúšať metódu na stanovenie kolagénu pre vylúčenie cudzorodých agens viažucich vodu v mrazených hydínových prsiach
- zaviesť, odskúšať a zvalidovať metódu na stanovenie toxinogénnych plesní podľa modifikovanej metódy ÚVZ SR

- okalibrovat' mikrobiologické zariadenie VIDAS na stanovenie patogénov v potravinách a pripraviť ho na akreditačný audit
- odskúšať metódu na stanovenie rezíduí inhibičných látok STAR v mede a vajciach
- vypracovať validačné protokoly pre modifikované mikrobiologické metódy

2. pre pracovisko na Priemyselnej ulici:

- spracovať metodiku na senzorické preskúšanie hodnotiteľov, ako podklad pre akreditáciu certifikačného orgánu na certifikáciu personálu
- zahájenie procesu akreditácie certifikačného orgánu na certifikáciu personálu
- napísanie PK certifikačného orgánu
- zaviesť a zakreditovať metódu na posudzovanie kvality olivových olejov spektrofotometrickým skúmaním v ultrafialovej oblasti
- rozšíriť stanovenie rezíduí pesticídov podľa požiadaviek EÚ na Európsky monitoring

Pri „preskúmaní manažmentom“ (požiadavka normy STN EN ISO/IEC 17025 na akreditované subjekty), ktoré sa konalo začiatkom roka, sa okrem iných bodov skontrolovalo **plnenie týchto cieľov.**

Bolo skonštatované, že:

v plnení zostali štyri ciele na pracovisku Botanická:

- Stanovenie Tylosínu v mede – LC/MS/MS
- Zaviesť stanovenie solanínu metódou HPLC
- Zaviesť metódu na stanovenie dusičnanov a dusitanov podľa STN-P EN 12014-3
- Zaviesť a zakreditovať metódu FAVN test na dôkaz postvákcináčnych protilátok proti besnote

a jeden cieľ na pracovisku Priemyselná - „Zaviesť metódu na posudzovanie kvality olivových olejov spektrofotometricky, v UV oblasti“, nový termín 31.12.2006.

Úloha - Odskúšanie a zavedenie ELISA metódy na diagnostiku cholesterolu je už bezpredmetná, lebo cholesterol sa už stanovuje inou metódou.

Ostatné ciele kvality boli splnené.

8. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie

ŠVPÚ Bratislava vznikol ako príspevková organizácia MPSR č. 917/2002-920/162 zo dňa 14.5.2002, súčasťou ktorého je i nová zriaďovacia listina, ktorá okrem dovtedy vykonávaných činností zameraných hlavne na vykonávanie laboratórnej diagnostiky a skúšanie v predmetnej oblasti, rozšírila činnosť aj na laboratórne analýzy potravín a surovín rastlinného pôvodu, slúžiace pre príslušné orgány veterinárnej a potravinovej správy na kontrolné činnosti vyplývajúce z príslušnej legislatívy. Táto činnosť je zameraná predovšetkým na kontrolu a zabezpečenie zdravotnej bezpečnosti potravín v prvovýrobe, potravinárskom priemysle, obchodnej sieti, ale aj na veterinárnu ochranu štátneho územia pri dovoze potravín.

Rozsah vyšetrení a analýz je v súlade s nariadeniami, smernicami a požiadavkami EÚ, ktoré sú potrebné pre voľný pohyb potravín vo vnútri EÚ ale aj pri obchodnoej výmene s tretími krajinami.

Prakticky všetky pracoviská a skúšky sú už dnes akreditované SNAS a spĺňajú potrebné kvalitatívne požiadavky.

ŠVPÚ Bratislava zastáva nezastupiteľné miesto v diagnostike zoonóz, pričom je samozrejماً súčasťou s obdobnými diagnostickými pracoviskami humánnej služby, najmä pri vytváraní spoločného Surveillance jednotlivých zoonóz – brucelóza, leptospiróza, toxoplazmóza, Q-horúčka, salmonelóza, besnota atď. V marci 2004 minister pôdohospodárstva SR autorizoval na ŠVPÚ Bratislava referenčné laboratórium pre potravinový dozor na vykonávanie referenčných činností v oblasti vykonávania laboratórnych skúšok vo výrobkoch rastlinného a živočíšneho pôvodu na rezíduá pesticídov, organochlorované látky, vrátane polychlorovaných bifenylov (PCB), 3-MPCD, oxid siričitý, chemické konzervačné látky, N-nitrozamíny, solanín a autenticitu potravín v rámci požiadaviek na zdravotnú neškodnosť potravín rastlinného a živočíšneho pôvodu. Toto špičkové pracovisko spolu s ostatnými referenčnými laboratóriami a národnými referenčnými laboratóriami vyvíja svoju činnosť v rámci diagnostiky obdobjích pracovísk v Slovenskej republike, ale najmä smerom k spolupráci s referenčnými pracoviskami EÚ. V tejto oblasti sa činnosť skvalitňuje aj častými osobnými kontaktmi, absolvovaním stáží i medzinárodných kruhových testov.

9. Hlavná skupiny užívateľov výstupov

Výstupy Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu Bratislava – Výsledky vyšetrení (Protokoly o skúškach) sú určené a využívané tromi skupinami odberateľov. Do prvej skupiny patria orgány Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR na úseku zabezpečenie veterinárnej ochrany územia SR, na úseku veterinárnej starostlivosti a na úseku výkonu potravinového dozoru. Táto skupina tvorí približne 72% príjmov za laboratórnu a diagnostickú činnosť ŠVPÚ Bratislava. Druhú najväčšiu skupinu v počte vzoriek aj príjmov ŠVPÚ tvoria podniky zaoberajúce sa poľnohospodárskou prvovýrobou, ako chovy hovädzieho dobytku, ošípaných a hydiny, pestovatelia krmovín, podniky zaoberajúce sa výrobou, dovozom a predajom potravín, výrobcovia krmných zmesí. V tretej skupine sa nachádzajú fyzické osoby, ako súkromní veterinárni lekári a drobní chovatelia úžitkových a spoločenských zvierat. Druhá a tretia skupina odberateľov tvorí približne 28% príjmov Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu Bratislava.